

Osmdesát roků napsal
Ladislav Kozák, str. 3

Kdo je kdo v ředitelské
radě MMI, str. 4

Nové divadlo
v Komedii omylu, str. 8

Exkluzivně
s Borisem Krajným, str. 9

Fejeton Pavla Taussiga
o 1. máji, str. 10

MAY 17, 2012

No 10 (2795)

Volume 64 • \$2.00

Published every other Thursday
26 issues in 24 mailings a year
ISSN 08329-2668

ROZŠÍŘENÉ VYDÁNÍ

NOVÝ DOMOV

THE NEW HOMELAND

Pravda vítězí!

CANADA'S CZECH AND SLOVAK BIWEEKLY PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC., SINCE 1950 www.masaryktown.ca

POUČENÍ ZE SKANDÁLU JEDNÉ POSLANKYNĚ Úvodník Lubomíra Stejskala pro ND

Gabriela Pecková je lékařka. Revmatoložka. Vedle toho působí v dolní komoře českého parlamentu jako poslankyně vládní pravicové koalice. Na zasedání sněmovny 4. května 2012 pronesla věty, které způsobily skandál. Dodejme: umělý. Případ může posloužit jako ukázka až desíleho rozdílu mezi reálným světem a jeho zkratkovitým obrazem prezentovaným sdělovacími prostředky. Zákonníci toho dne projednávali úpravu valorizace penzí. Návrh kabinetu zněl: důchody porostou v letech 2013 až 2015 pomaleji, než jak by mohly růst, kdyby státní finance a domácí ekonomika celkově byly v lepší kondici. Pro seniory jistě nepřijemná zpráva. Jak se s jejím dopadem vyrovnají? Právě tomu se ve své parlamentní řeči věnovala dr. Pecková. Prohlásila: „Úsporná opatření pocítí v tomto případě ve svých peněžích

kách seniory, ale oni se tomu přizpůsobí. Já to vím, protože s nimi pracuji celý život. Mnozí se narodili za války a svůj život prožili v režimu, který jim žádná extra zbohnutí nedovolil.“ A byl oheň na střeše.

Poslankyně sice hovořila dál, ale to už mnozí rádi přeslechli. Zejména poslanci levicových stran. Pro ně měla citovaná slova podobu vody dopadající na jejich mlyn. „To je naprosto dno žumpy,“ reagoval sociální demokrat Stanislav Křeček. Jiní se vyjadřovali podobně. Zrodil se malý český skandál, který na pár dnů zaměstnal domácí média. Internetové

diskuse byly plné odsuzujících příspěvků. Takto se vyjadřovat o starších spoluobčanech: jak arogantní, jak asociální! Taková je paní poslankyně a s ní celá její partaj. V mediální vřavě zcela zapadlo skutečné poselství autorky výroku. Ten, vytržen z kontextu, zní možná děsivě. Ale pouze na první, povrchní poslech. Zasaženo do správných souvislostí, jeví se to celé docela jinak. Paní poslankyně chtěla říci, že nyní seníři naučil život za války i během komunistického režimu skromnosti. Dnes tedy nejsou ohroženi ani tak restriktivní politikou vlády, nýbrž nesrovnatelně víc něčím jiným – sociálním vyloučením. Tento aspekt onoho „skandálu“ zůstal opomenut. Poslankyně připomněla vlastní zkušenost. Nikdy v ordinaci neslyšela nářky typu: Nechci žít, protože na

to nemám (peníze). Ale velice často: Nechci žít, protože už nemám pro co, pro koho. Protože překážím a nikdo mě nepotřebuje. A dodává: Seníři nemávají zpravidla již tak nákladné materiální potřeby, ale o to intenzivnější jsou jejich potřeby duchovní. Touží po uznání zkušeností. Po utváření, že jsou respektovanými členy společnosti. Takto viděno, musíme se zamyslet: pakliže přidáme seniorům pouze víc stokorun měsíčně na důchod – a dál je necháme žít v odloučení, bez zájmu mladších členů společnosti, bez občasného pohlázení a vlnění slova, nezavání to celé alibismem? Onen zájem, vlídné slovo a pohlázení má pro ně možná větší cenu než zmíněné stokoruny, které ve státní kase stejně nejsou (jistěže ne jejich vinou).

Tím nemá být řečeno, že důchodce je třeba finančně brát na hůl. Jde o něco jiného. Slovy doktorky Peckové: Tato vláda bohužel v tuto chvíli za daných podmínek neumí dostatečně naplnit penězky seniorů. Ale co bychom měli umět všichni – napl-

nit jejich duši. Protože zdravý rozpočet bude málo, jestli nebude zdravá i společnost.“ Dojdeme-li až k tomuto bodu, shledáme, že k vyvolání skandálu nebyl žádný důvod. Přesto, kvůli účelovému důrazu na dvě tři věty z projevu, s nímž většina rozumných lidí nemůže nesouhlasit, byla tímto umělým skandálem společnost obtěžována. A doktorka Pecková postavena na mediální pranýř. Slyšeli jsme slova omluvy z úst šéfa jejího sněmovního klubu i slova lítosti od ní samotné. Poučení? Pro veřejnost: Jít ke kávě, pravdě na kloub, nenechat se ovlivnit mediálními zkratkami a vytvořit si vlastní úsudek na základě co nejvíce počtu autentických informací. To, slovy Jana Masaryka „dá fušku“ – třebaže ve světě internetu zase ne takovou. Po - znat podstatu věci stojí za to.

A politici? Ti by měli uvážlivěji vybírat slova. Dobře myšlené se může minutou účinkem, není-li také dobře řečeno. Jak se začátkem května přesevěřila poslankyně Gabriela Pecková. (více str. 14)

Má matka byla nejkrásnější ženou, jakou jsem kdy spatřil... Za vše, čím jsem, dlužím své matce... Svůj životní úspěch přičítám morálnímu, intelektuálnímu a fyzickému vzdělání, kterého se mi od ní dostalo. (George Washington)

Dodnes před sebou vidí okno v tom sedmém patře šedivého paneláku a v něm pomalu ztrácející se postavu maminky. Mávla rukou vysoce vztyčenou, aby ji bylo vidět co nejdále. Čím více se autobus vzdaloval, tím více se její ruka napřáhla, až za několikrát stromem v malé zatáčce zmizela z obzoru docela. Jednou rukou mávala, druhou si otírala slzy. Na tu dálku vidět nebyly, ale to gesto bylo natolik výmluvné. Plakala maminka nahlas, nebo tiše pro sebe, jako když plakávala, aby utišila bolest nad mnohou ztrátou i bezmocí současné? Život mladé lidi volá do svého viru a nemá smyslu stavět se jim do cesty. Kolikrát tak maminky ztrácejí své děti? Pokaždé, když přijde jejich nová a nově rozhodnutí a nově poznání. Pupeční šňůra se naplňuje a ztenčuje, až nakonec povolí docela... bolest je dokonána, život nového jedince se naplňuje a začíná proudit svými břehy, na nichž jsou

matky už jen tichým pozorovatelem. Byly spolu spjaty mnohem více než blízkým přátelstvím. Dcera svoji maminku nesmírně milovala. Její láska

MATKA

se prohlubovala rostoucím věkem, s nímž přicházelo poznání kvalit života. A maminka měla v tom stupínku prvotné místo. K ní směřovala dcera jako útěk a pokora k jejímu životu. Co všechno musela podstoupit, čím vším musela projít? Těch strastí by vydalo na životy dva. A obdiv dcery vůči matce se zvyšoval. Nebylo zapotřebí velkých slov, aby sama dokázala ocenit matčinu odhodlanost vychovávat čtvero svých dětí a vybavit je do života tím nejlepším. Každý den byl matčin den starostmi jejích dětí protnut. I těmi přísně soukromými. Zdání vševedění maminek provází dětství každého a každého provází přesvědčení, že maminky jsou na

tomto světě napařádky. Nějak se nechce brát v úvahu fakt, že se z mamčině šatníku postupně vytrácejí stříčky na podpatku, rozvlátné a barevné šaty a že na stolečcích přibývají brýle a lahvičky s medikamenty. A když už jsou potomci schopni mamince přisoudit všechno, nejméně ze všeho připouštějí, že postupně slábnou, že se jejich energie vytrácí, že její chůze už není sebejistá a křepká a že hlas začíná být tišší a tišší. Autobus zajel do uliček směrem k nádraží, okno i s domem docela zmizelo z dohledu. Uzavírá se kapitola jednoho života, druhý stojí na svém začátku. Všechny děti vyletěly z hnízda, aby si postavily to své. Kdekoliv, hlavně to své. V uších ji zní matčin, smutkem stažený hlas, cití její objetí a šeptnutí „dej na sebe pozor, dcerko moje.“ Životy maminek nejsou nekonečné. Nekonečné jsou ale ve svém poslání – naučit lásku nekonečně. Amen.

"Pro mě a mého manžela je velká rodina velké štěstí. Přáli jsme si hodně dětí, máme je. Je to radost i starost,

ale když člověk večer nahlédne do ložnice na spící ratolesti, pak si uvědomuje, o čem ten život vlastně je. Všechno ostatní je pomíjivé,“ komentuje svoje mateřství Janička Fryntová i za svého manžela Luboše. V torontské komunitě se děti zapisují

svou účastí na dění všude, dokonce hrají i v Novém divadle. Česky a bez přízvuku. Foto: zleva: Barunka, Tomiček, miminko Lillinka v náručí Elinky, maminka sedící vedle nejstarší Julinky chová Jonáška. Děti láskou požehnané. Nádherná rodina.

ČESKÝ A SLOVENSKÝ DEN V SOBOTU 23. ČERVNA

KE DNI

Přečtěte si dnes, jakou sodu dostávají čeští čtenáři Reflexu. Ráda bych se přimluvil za to, aby se úvodníček na aktuální téma dostal každému u nás doma pod ruku. Bohužel ale, nic nového pod sluncem. Zjištění neradostné při vědomí, že všichni tam mávají před očima druhých právy demokracie. Ale takto nevypadá, hmm, omyl. "Při srovnání se s Evropou nám asi nejvíce vadí zdejší pořádek ještě hodně neevropské platy. Opravdu si ale zasloužíme lepší? Při pohledu na přechetné případy zdejšího neevropského chování jsem nakloněn tomu říci, že ne. Jako příklad typického koktejlu neschopnosti, kriváctví a lenosti se sice hezky nabízejí čeští politikové, tenhle pohled, já ne - to oni" je ale hodně alibistický. A nejen proto, že se u moci už vystřídal několik garnitur a je to stále horší. Také proto, že pohled do nižších pater společnosti často nabízí pohled stejně smutný, jen není tak na očích. Nevěříte? Tak pár příkladů ze života. Třeba elektrikář, který vedl v rozích místnosti dráty vzduchem, snad aby ušetřil za materiál. Když se to manželce nelíbilo, překvapeně se zeptal: „Vy si do toho kouta nedáte políčku?“ Nebo zedníci, kteří dělali v kuchyni podlahu - a nějak se uprostřed nesešli. Vyřešili to jednoduše: pěticentimetrovým stupínkem... Nebo firma, která měla v pondělí po ránu dodat nějaké zboží - jenže komu by se po víkendech chtělo do práce, že? Tak oznámili, abych si na ně u dělal volno jindy. Moc se divili, když jsem řekl, že nemusí jezdit vůbec... Nebo měštit policisté, kterým jsem volal, že v naší ulici chodí dvojice teenagerů od auta k autu a zkouší klíky. „Zavolejte, až něco ukradnou,“ řekli mi na dispečinku a sešli se sluchátkem... Nebo stavební firma, jejíž dělníci si v nepřítomnosti majitele na jeho zahradě udělali táborák na opékání buřtů z jeho dříví. Podotýkám, že firma, která jezdí pracovat i do Německa, takže se už Němcům ani nedivím, když volají po zrušení Schengenu. Což mi nějak připomnělo dvojici Čechů, která si při odjezdu z řeckého penzionu napakovala kufr vybavením pokoje. Nebo okázaly dozor v zahraničních samoobsluhách, když se prodávající dověděl, odkud jsme... Nebo už téměř samozřejmý předpoklad, že za dobře odvedenou práci u nás nemusíte vždycky dostat zapláceno - a že mnoho podnikatelů s proplácením faktur už dopředu nepočítá... Nebo obkladači, jimž se práce začala sesouvat ze zdi ještě dřív, než ji dokončili. Přesto prohlásili, že se z bytu nehnou, dokud nedostanou proplácenou plnou částku. Vytratil se teprve při pohrůžce policii... Nebo... Raději už dost - bylo by to na dlouho a dříve nebo později poněkud jednotvárné. Jen ale, probíhá, nevěřte tomu, že povolební střídání u koryt něco změní. Přísloví, že každý národ má jen takovou vládu, jakou si zaslouží, nevzniklo jen tak pro nic za nic,“ tvrdí Jan A. Novák. Já to vidím jako házení hrachu na zeď, jak by to nazvala moje zemité babička. Přejí vám všem krásné jaro, Vaše

SPOLEČENSKÝ KALENDRÁŘ

TORONTO

ČT 31.5. ve 20.00 – pořádá Toronto Philharmonia Orchestra díla Beethovena (Eroica), Schafera (Cartege) a Klavírní koncert, op. 16, Edvarda Griega, který předvede světový český pianista Boris Krájiný. Diriguje Uri Mayer. Rezervace a info: www.torontophilharmonia.com (vice čtěte na str. 9 tohoto vydání ND). Využijte speciální nabídku: BUY 1, GET 1 FREE.

ÚT 5.6. od 20.30 – pořádá George Grosman Quartet hudební večer s vynikajícím jazzovým kytaristou Larrym Coryellem, Hush's Room, 2261 Dundas St. W. (at Roncesvalles Av.), vstupné \$40, u dveří \$42.50 (incl. HST). Více na <http://hughsroom.com/2012/01/larry-coryell-3>. Rezervace a info: 416.531.6604

PÁ 8.6. v 19.00 – pořádá GK ČR v Torontu prezentaci českého filmu LEAVING jako vzpomínku na nedávno zesnulého Václava Havla, exprezidenta ČR. Zavítejte do restaurace Praha, 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, rezervace a info: 416.289.0283.

SO 9.6. ve 14.00 – Klub Martina Rázusa v Torontě za podpory Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí pořádá druhý ročník detskej slovenskej recitačnej súťaže MAROŠKO. Treba sa prihlásiť na telefónnom čísle 416. 658.9793. Súťaž sa bude konať v hale Evanjelického kostola sv. Pavla, 1424 Davenport Rd. (križovatka Dufferin St. a Davenport Rd.) v Torontu. Popoludnie bude spustené zábavným programom pre deti. Vstup voľný.

SO 23.6. – pořádá Masarykův ústav tradiční Český a slovenský den, který začíná v 11.00 h. ekumenickou bohoslužbou pod širým nebem (pokud bude vyhovující počasí, jinak v budově). Udělejte si čas i se svými rodinami a přáteli zavítejte na Masaryktown. Hudba, dobré jídlo, zábava, tanec. Chcete mít svůj prezentační či prodejní stánek? - volejte paní Ivu 416.439.4354.

PÁ 6.7. - Sokolský slet v Praze, podrobnosti o organizaci a aktivitě v Praze Hana Jurásek 905.838.5269

SO 11.8. - Sokol Kanada pořádá Letní sokolské hry na Masaryktownu. Přijďte se svými přáteli a jejich dětmi, můžete všichni soutěžit pro dobrou fyzickou kondici i pro radost. Věk nerozhoduje, všichni se mohou zúčastnit, jsou zařazeny i plavecké závody všech věkových kategorií v nekrýtem bazénu, 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto. Info: Hana Jurásek 905.838.5269

SO 22.9. v 18.00 - štáb televize Slovenský svet a Slovenská kanadská spoločnosť Milana Rastislava Štefánika pořádá veľkolepé setkání - benefiční banket na podporu televizního vysílání v Kanadě. Koná se ve Famee Furlane Banquet Hall, 7065 Islington Ave., Woodbridge. Hlavním hostem večera bude zpěvák a bavič ze Slovenska Peter Stašák. Rezervace a info: Blanka Martinek-Hanecak tel. 416.504.3800, Jan Kosiba tel. 905.812.5503.

Koncerty Edy Vokurky

ČT (každý třetí) ve 21.00 - The Emmet Ray Bar, 924 College Str., west of Bathurst & east of Ossington, Trio, vstup volný

ČT 28.6. v 17.00 - Jazz Festival at Ristorante Roma, (Club Series), 1090 Bloor St. West a Gladstone (v blízkosti kostela sv. Václava), Trio, vstup volný

PO 10.9. ve 12.00 v noci - Trinity Church, (při západní straně východu z Eaton's Centre), Quartet (very nice, majestic atmosphere, with grand piano), vstup volný

NE 9.12. ve 14.00 - Scarborough City Centre-Rotunda, Quartet, Christmas concert (impressive spacy comfortable auditorium with grand piano), vstup volný. Info: www.edvokurka.com

Pozn: V článku Canada's got talent v 4. ND mělo být uvedeno správně, že Ed Vokurka provozuje hudební styl zvaný „ELECTIC“, což podle definice znamená: *Selecting or employing individual elements from a variety of sources, systems, or styles. Prosíme čtenáře, aby si opravili společně s námi tento odborný název. Děkujeme.*

SOKOL Toronto - SO - pravidelné cvičení dětí a mládeže FOR LIFE GYM v Sokole, 601 Magnetic Dr., Unit 21, North York, přihlášky a info: Hana Jurásek 905.838.5269

SOKOL Toronto dospělí - ST - pravidelné cvičení - na G. Harvey C.I., 1700 Keele St., Toronto. Přihlášky a info: Hana Jurásek 905.838.5269

Česká škola - SO - pravidelné vyučování českého jazyka České doplňovací školy Masarykova ústavu, 918 Bathurst St., Toronto. Pro děti 5 - 12 let, info: 416.439.4354

ČESKÁ TV - SO v 10.00-10.30 a ÚT v 7.30 opakování - vysílá Nová vize v dosahu Ontaria na stanici OMNI.1 (v Torontu kanál 47/kabel

> 3

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) of the Department of the Canadian Heritage.

Miroslav Pouzar

"Mirek, Mike"

Peacefully at his home with his wife by his side. Beloved husband and best friend of Nofi. Loving and proud father of Justin and his wife Sara and Rosemarie and her husband David Vickers, and by Peter, Kathy and their families. Fondly remembered by Eva, Mirek, and Ivana, of the Czech Republic. Arriving in Canada in 1949 with only the clothes on his back, he will be remembered for his dedication to his family, always having a great sense of humor, and being an active "brother" of the Sokol Toronto organization. Mike will be greatly missed by his family and many friends. Friends received at the Ward Funeral Home 2035 Weston Road (north of Lawrence Ave) Weston, on Wednesday May 9, 2012. As expressions of sympathy, donations to St. Wenceslaus Catholic Church or to Sokol Toronto, both c/o 496 Gladstone Ave., Toronto ON M6H 3H9 would be greatly appreciated. Please visit our Book of Memories at www.wardfuneralhome.com

DIVADLO ZA ROHEM

Vás srdečně zve na svou jarní produkci:

DIVADLENÍ aneb KUDY NA TO

JEVIŠTNÍ HRÁTKY

15. a 16. června ve 20 hodin

Shadbolt Centre for the Arts - Studio

6450 Deer Lake Ave., Burnaby

Vstupné: \$15

Rezervace vstupenek od 21.května

Box Office: 604.205.3000

www.shadboltcentre.com

Divadlo, v němž kratochvil k zdořilosti děje se lidem k libosti

Klub Martina Rázusa v Torontě

za podpory Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí poriadá druhý ročník detskej slovenskej recitačnej súťaže

"MAROŠKO"

Sobota 9. júna 2012 o 2.00 pm

hala Evanjelického kostola sv. Pavla, 1424 Davenport Rd. (križovatka Dufferin St. a Davenport Rd.), Toronto.

Popoludnie bude spustené zábavným programom pre deti.

Vstup je voľný.

Treba sa prihlásiť na tel. číslo 416. 658.9793.

ČESKÁ KNIHOVNA MASARYKOVA ÚSTAVU

ST 16.00 - 21.00 Info 416.439.0792

450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

Číslo 10 vyšlo 17. 5. ledna, č. 11 vyjde 31. 5. 2012, uzávěrka je 25. května.

Noviny vycházejí čtrnáctidenně. REDAKCE: 416.439.9557
Příspěvky posílejte email na adresu vera.toronto@gmail.com

SPOLEČENSKÝ KALENDAŘ

► ze str. 2

4 a 169), producentka Markéta Rešová, tel: 647.892.6912, 77 Quebec Av., M6P 2T3, ON, novyzaber@yahoo.com, na www.novavize.com naleznete některé TV programy.

SLOVENSKÁ TV - SO v 10.30-11.00 a ÚT v 8.00 opakovaní - každý týden vysílá slovenská TV Slovenský svet. Producentka Katarína Heblová. Tel: 647.233 3105, email: slovenskysvet@gmail.com, www.tvsejna.com.

CALGARY

NE 1.7. od 13.00 (do 16.00) - upřímně zveme všechny členy našeho spolku a předplatitele Calgarských listů k posezení a popovídání si v rodném jazyce na náš tradiční piknik. Koná se v Royal Canadian Legion, Forest Lawn 755-40 St SE. Závazné potvrzení účasti je nutné do středy 27. června na tel. P. Hebelky 403-272-5585, Drahý Neveselý 278-6201 a Boženy Kellnerové 295-8438. Ve vaší společnosti nám všem bude veseleji..

V Calgary máme další etnické Deli a druhé pekařství Jána a Jany Lončíkových. Sídli také na North West pod názvem Malicher. Je umístěno na adrese 1411 - Kensington Road na severní straně ulice. Info 403.270 3948, více na www.malicher.com

Calgarské listy vycházejí čtyřikrát do roka, vydává je místní pobočka ČSSK v Kanadě, předplatné činí \$10. Šek (s jakoukoliv částkou - předem děkujeme) laskavě zašlete na: Czech and Slovak Ass. Of Calgary PO. BOX 355, Calgary, T2P 2H9.

KITCHENER-WATERLOO-GUELPH

4.6. - Kdopak by se vika bál (filmový příběh krize v manželství podaný očima malého děvčátka)

Česká škola Kitchener

Je v provozu, vedou ji Mirka Pirová a Barbora Hoferová. Žijeme i ze spádových oblastí, máte-li zájem své dítě do školy umístit, je to možné i v průběhu školního roku. Informace získáte na: www.kwczechsandslovak.com. Pokud se rozhodnete nás podpořit, prosíme zašlete šeky: CAC-czech School, 550 King St. N., P.O.B. 42053, Waterloo, ON, N2L 6K5, každá pomoc je vítána.

ÚT v 19.00 (do 20.00) - každé - cvičí sokolská pobočka KWG v Elizabeth Ziegler School. Info Jana Otrubová 519.884 9185. Uvítáme každého zájemce.

Zpravodaj Dobrý den

vydává ČSSK odbočky K-W-G, jehož redakční rada velmi oceňuje každý finanční příspěvek k pokrytí režijních nákladů. Prosíme, zašlete na Czech and Slovak association of Canada, K-W-G branch, 550 King St. N. PO 42053, Waterloo, ON, N2L 6K5. Pokud nemáte zájem tiskovinu dostávat, dejte vědět na: ektratochvil@sympatico.ca, tel. 519.821 3321

MONTREAL

NE 20.5. v 11.00 - mše se bude konat v kapli Loyola High School, 7300 Sherbrooke Street West (roh West Broadway). Ržúzenec se modlíme od 10.30 h. Kaple je ve 3. patře budovy. (Rose Mary Strban)

ČT 24.5. v 19.00 - bude mít přednášku Eva Lapková bude mít přednášku o svém uměleckém díle v galerii McClure, 350 Victoria ave, ve Westmountu (metro Vendôme). Zajímavé je posoudit plastiky, které Eva Lapková vytvořila spolu se svým manželem Milanem, a ty, které od jeho smrti v roce 1999 dělá sama. Eva Lapková je světově uznávanou umělkyní a je už od roku 1999 ředitelkou katedry keramiky v Centre des Arts Visuels-Visual Arts Centre. Vstup na přednášku je zdarma. Info 514.488 9559.

SO 26.5. v 19.00 - koncert „Parla mi d'amore“ se bude konat v hale kostela St. Richard, 7070 rue Guelph, v Côte Saint-Luc. Maria Adamcová (mezosoprán) a Franco Tonnelli (tenor) budou zpívat známé italské a francouzské romantické melodie a písně. Vstupné \$20. Info a rezervace tel. 514.944 2540 nebo přímo u J.Brody, tel. 514.947 7971.

NE 27.5. ve 14.00 (do 18.00) - taneční odpoledne s Ton-

dou Pončíkem se bude konat v sále Kanadské legie v La-chine, 3015 rue Henry Dunant (pozor, to není sál v NDG!). Velký parking, pěkný parket na tancování. Vstupné 12 dolarů. Info a lístky na tel. 514.696 4009, email tancuj.tancuj@gmail.com.

NE 5.8. - tradiční Hostýnská pouť (Josef Maxant)

SO 3.11. - tradiční již 57. dobročinný bazar, organizuje dámský odbor ČSSK, hala kostela sv. Ignáce. (Ema Košacká)

SOKOL - pravidelné sokolské cvičení i volejbal pokračují do konce května. Ve středu také navštívíme na XV. všesokolský slet v Praze ve dnech 1. - 6. července 2012. Info manželé Hřibovi, tel. 514. 683 2092.

ST (každou) ve 20.00 - sokolské cvičení, Coronation Elementary School, 4810 Van Horne
ČT (každý) ve 20.00 - sokolský volejbal, Coronation Elementary School, 4810 Van Horne

Český dům začíná - misijní končí
Letos končí desetiletá lhůta, na kterou jsme měli od jezuitů z Loyoly pronajatý dům na 7300 Sherbrooke West. Na konci května musíme tento „naš“ Misijní dům vyklidit. Díky iniciativě Ludvíka Martinů byla před několika měsíci sestavena skupina lidí, jejichž úkolem bylo zhodnotit potřeby a požadavky české komunity a najít nové vhodné prostory pro pravidelná setkání seniorů, schůze, balení Montrealského věstníku a další akce, jakož i místo pro poměrně bohatou knihovnu a pro další věci, které potřebujeme na naše zábavy a tradiční bazar. Po zvažování několika možností bylo rozhodnuto, že pro příští „Český dům“ pronajmeme dvě místnosti s kuchyní a příslušenstvím na 6540 McLynn.

Svoji finanční podporu Věstníku

odešlete laskavě na adresu 5080 Glencairn Ave, Montreal, QC H3W 2B4. Šek vystavte na "Czech and Slovak Vestník", každá částka je vítána: montrealvestnik@gmail.com. www.montrealvestnik.com, Děkujeme.

VANCOUVER

SO 26.5. - Eurofest 2012 v Burnaby
NE 3.6. - Den dětí na Locarno Beach ve Vancouveru, sportovní disciplíny, hry, soutěže pro děti. Pro více info o aktivitách se obraťte na předsedkyni ČSSK Zdenku Beranovou emailem czechrose@hotmail.com, tel. 604.307 0878.

Zpravodaj je časopis vancouverské pobočky ČSSK, vychází 6krát ročně, chcete-li jej odebírat, kontaktujte se s Czech and Slovak assoc., 797 - 916 West Broadway, Vancouver, B.C., V5Z 1K7.

PÁ a SO 15. a 16.6. od 20.00 - pořádá Divadlo Za rohem jarní produkci s názvem Divadelní aneb Kudy na to. Navštívte divadlo v Shadbolt Centre for Arts - Studio, 645 Deer Lake Av., Burnaby. Rezervace a info: 604.205 3000 nebo na www.shadboltcentre.com

WINNIPEG

ČT v 19.30 (pokždé) - hodiny českého jazyka se konají pravidelně, info Helena Stelsovska, tel: 772 7209 nebo email: helstel@shaw.ca

Časopis Říčka vydává Kanadská

Česko-slovenská podporná jednota ve Winnipegu (ustavena v r. 1913) pro krajany českého a slovenského původu. Děkujeme předem za jakoukoliv finanční podporu - šek laskavě zašlete na: Czechoslovak Benevolent Association, 154 McKenzie St., Winnipeg, Manitoba, R2W 5A2, více na www.czechoslovakbenevolentassoc.ca, tel. 204.5897483. Své příspěvky posílejte na ricka.publishing@gmail.com. Stejně tak i svoji inzerci, pro niž se v souvislosti se změnou formátu tvoří nové ceny.

Cyriometodějská liga Hamilton oznamuje, že 60. Česká národní pouť do Svatyně mučedníků v Midlandu se koná v neděli 3. června: 11.00 - Křížová cesta venku v bazilice., 13.00 - mše svatá. Info: 905.547 6219

OSEMDESIAT ROKOV BRATA JÁNA PEŤKOVSKÉHO

Pre ND rev. Ladislav Kozák

Pozrieť sa na život jubilanta, s úprimným záujmom o človeka, priateľa a brata, znamená vidieť ho pohľadom, ktorý aj on sám na seba upiera. Ale zároveň je vtedy potrebné prijať kritériá a hodnoty, ktoré sú mu dôležité a rozhodujúce. Inak by sme mu málo rozumeli. Len v nich a podľa nich sa totiž dajú odhaliť podstatné skutočnosti, ktoré sa oslavencovi stali motiváciou aj cieľom života. Ba hybným zdrojom pohybu ku cieľu, ktorý si jubilant určil a vymedzil tým, že mu podriadiť iné, tiež často dôležité priority. Práve v situáciách rozhodovania, uprednostňovania sa verne predstaví v pravdom svetle každý sám. Najprv seba a potom - iným. Spontánne, alebo premyslene a chcene. V zmysle slov Pisma - Evanjelium podľa Lukáš 6,43 : „ Lebo niet dobrého stromu, ktorý by roditel zlé ovocie, a zase niet planého stromu, ktorý by roditel dobré ovocie “.

Keď si pripomíname, či oslavujeme narodeniny blízkeho človeka, primáme tak jubilantovu služobnosť a to skrze hodnoty a plody, ktoré on prináša ľuďom a nimi žije... čo by malo byť tiež pre nás napomenutím, akými nazretím do nášho života. Práve tak sa nám môže stať brat Ján Peťkovský - náš oslavenec v mnohom ohľade oslovením aj príkladom pre náš život. V tomto zmysle slova a nášho uvažovania sú nám zreteľné tri body, od ktorých sa postupne rozširujú ďalšie okruhy určujúce život brata zborového predsedu Evanjelického a. v. Slovenského cirkevného zboru sv. Pavla v Toronte - Jána Peťkovského.

Pozorne skúmajúc nájdeme v živote jubilanta tieto tri rozhodujúce oblasti. Blízke tomu, ako ich nachádzame v Božom Slove. Prvá, rodinný život- Józue 24,15b: „Ja však a môj dom budeme slúžiť Hospodínovi“,

druhá, spoločenský život - 2 Timotea 1,12 : „...viem, komu som uveril, a som presvedčený (som si istý)“, že má moc zachovať, čo mi bolo zverené, až do onoho dňa“,

a tretia, osobný život - Žalm 23, 1 : „Hospodín je môj pastier“. Je prirodzené, že v určitej etape života sa prederie do popredia jedného, alebo druhého, či tretieho oblasti. Avšak v súlade zostávajúcich dvoch. Takto to očakáva od nás aj náš Pán - Ježiš Kristus, učiac nás v evanjéliu podľa Jána 15,14-16 : „Vy ste moji priatelia, ak konáte, čo vám prikazujem; nenazývam vás viac sluhami, pretože sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože všetko som vám oznámil, čo som počul od svojho Otca. Nie vy ste si mňa vyvolili, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste šli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby zostávalo, tak, aby vám Otec dal, čokoľvek by ste v mojom mene prosili od Neho“.

Slová Józueho 24,15b : „Ja však a môj dom budeme slúžiť Hospodínovi“ sú vyznaním a silným motívom bez rozdielu miesta a času prebývania na zemi, ktoré platia rovnako v každej situácii prežívania svojej existencie manželá, otca, starého otca, svokra v rodinnom spočenstve. Širšom a užšom. Manželka Vera (rodená Kolarská) a tri na Pána Ježiša Krista orientované deti - Vierka, Janka, Ivan so svojimi najbližšími a rodinou sú naplnením podstatných prání každého milujúceho a milovaného manžela a otca. Svedectvom, že všetci spoločne a aj každý osobitne slúžia HOSPODÍNOMI na tom mieste, ktoré im zveril Pán Boh. A radosť zo zaťa Jima a milovaných vnukov - Christophera a Stevena je veríme, bratovi Jankovi akými „bonusom“ (či odmenou), ktorá sa hneď tak „každému od Pána nedostane“. V ich veľkej rodine už „niekoľko rokov“ vedno kráčajú najstarší brat Ján, pán profesor histórie so sestrami - Ankou a s jej manželom Michalom Pavlisom a Zuzkou so svojim manželom Petrom Skálom.

Je veľmi dôležité každému kresťanovi spolu s Timoteom ve-

PŘEDSTAVUJEME ČLENY ŘEDITELSKÉ RADY MMI

O poslední dubnové neděli se konala valná hromada Masarykova ústavu.

Jak jsme již uvedli minule, do čela organizace byl jednomyslně (a bez protikandidáta) zvolen nanovo František Ječmen. Ve

Libuše Peichlová

sém vystoupení se vyjádřil nejen k výsledkům celoroční práce organizace, ale především k tomu, na co se soustředí v období následujícím: nadále bude věnována vedle tradičních aktivit pozornost péči rozlehlého parku a snad už i dokončení údržby chatiček, aby mohly sloužit kempování potomků nejen českých

Dáša Hübschmannová

imigrantů. S uspokojením uvítal ukončení kauzy restaurant Praha na Masaryktownu, jehož vedení zůstalo nadále v českých rukách. S energií jemu vlastní vyzval ostatní k další spolupráci na připravovaných projektech.

Ředitelská rada má v současné době celkem 11 členů (počíta-

Josef Redek

je v to předsedu). Z předchozích období ve funkci zůstávají Libuše Peichlová, Eleonora Böhmová (v té době mimo Kanadu), Dáša Hübschmannová, Robert Tmej, Josef Redek, Jarka Juričová a Lado Soudek. Zeptali jsme se dobrovolníků, proč přijali funkci v radě či v čem chtějí být užiteč-

ní, vždyť se jedná o desítky hodin dobrovolné práce.

Libuše Peichlová:

Mám velice osobní důvod. Díky iniciativě Masarykova ústavu jsme jako mladá rodina s dětmi měli možnost žít v krásném prostředí na Masaryktownu, kde jsme si našli mnoho přátel a prožili celou řadu osudů.

Můj první vstup do rady v polovině 90. let byl motivován myšlenkou odvděčit se za tuto možnost a pomoci zachovat MMI do budoucnosti. Od té doby se s přestávkami o to snažím. Jak? Přiložením ruky ke společnému dílu...

Lado Soudek

Dáša Hübschmannová:

Práce rady MMI je nekonečná, stále je co dělat. Osobně bych chtěla využít tohoto roku, abych pomohla uskutečnit aspoň jeden z našich plánů.

Lado Soudek:

V čem že chci být užitečný? Pro naprostou většinu z nás, kteří jsme se nenarodili a nevyrostali v Kanadě, je angličtina jazykem dorozumívacím a nemá v nás potřebnou emocionální odezvu. Na všech našich akcích mluvíme našimi rodnými jazyky, ať už slovensky nebo česky, a podporuje-

Jarka Juričová

me naše krajanské instituce. Proto bych velmi rád podpořil naše jazyky, abychom tak zachovali národní a kulturní tradice.

Jarka Juričová:

Od roku 1969 jsem ráda s celou rodinou jezdila na Československý den na Masaryktown. Po přestěhování do Toronta v roce 2000 jsem byla přizvána nejen k účasti, ale i k pomoci na této oslavě. Své schopnosti letos nabídli Dagmar Benedik, Milly Syntak a Rostislav Brankovský, kte-

generace se zmenšil a mladší začala stárnout. Když jsem pak byla vyzvána stát se členkou ředitelské rady MMI a přispět k udržení naší česko-slovenské tradice a komunity, tak jsem to ochotně přijala.

Robert Tmej

Robert Tmej:

I plan to do my best to help MMI remain financially sustainable to ensure we have the resources to continue providing services to members and Czech and Slovak community.

This will include helping put together a plan to engage more community sponsorship of MMI activities and events, reach out to present and past members to solicit their thoughts and views on what MMI should be doing better to encourage more active involvement of the next generation, and help develop a donation program to recognize individual support and generosity.

I also hope to help build bridges with stakeholders who support our goals and objectives as a community-based ethno-cultural organization with a proud history and a bright future.

Josef Redek:

Na otázku, proč jsem přijal funkci v ředitelské radě, mě nenapadají žádná velká slova. Důvod byl naprosto prozaický. Jsem praktický člověk, řemeslník, a když jsem viděl, že hrozí sesypání bazény a že park potřebuje ruče, tak jsem dlouho neváhal. Navíc tady s rodinou žijeme a chci, abychom to tady měli pěkně.

Dagmar Benedik

Každým rokem se do potřebného počtu ředitelské rady volí nové členové. Své schopnosti letos nabídli Dagmar Benedik, Milly Syntak a Rostislav Brankovský, kte-

Paul Hartl seznamuje členy s výsledky revize hospodaření MMI

Zpráva revize hospodaření MMI byla členy pozorně studována

ré členská schůze MMI jednomyslně schválila. Také těch jsme se zeptali na jejich motivace.

Dagmar Benedik:

Ačkoliv mám spoustu jiných zodpovědností ve Filharmonii a Nocturnech, řekla jsem si, že to postrkování jiných vezmu a že to v ředitelské radě zkusím. Myslím si totiž, že mohu Masarykovo ústavu přinést hodně. V první řadě umím česky, dokážu zorganizovat akce, umím hodně věcí, znám historii České republiky i Kanady, znám různá tradiční řemesla... a co je pro mě s postupujícím věkem velice důležité -

Milly Syntak

mám zájem na tom, aby se tyto věci tady zachovaly, abychom o ně pečovali. Třeba tak, jak je tomu v National Czech and Slovak Museum and Library in Cedar Rapids v Iowě. Je obdivuhodné, jak se tam lidé, kteří nejsou potomky ani Čechů, ani Slováků, starají o zachování těchto národních tradic.

Milly Syntak:

Masaryktown je našemu srdci velice blízký. Svůj potenciál vidím v Heritage Building Canada Funds, kde mohu být Masarykovo ústavu užitečná. Mám ráda tradici české kultury a to je důvod, proč chci pro její zachování něco udělat.

Rostislav Brankovský

Rostislav Brankovský:

Vždycky mě zajímalo, jak věci fungují, a pokud něco nepracovalo, snažil jsem se přijít na to, proč tomu tak je a co se s tím dá dělat. S potěšením jsem konstatoval, že této schůzi nepředcházelo žádné avízo o revolučních změnách. Byl jsem překvapený počtem přítomných, z něhož je zřejmý zájem o činnost MMI. I když v minulosti tady bylo hodně lidí, kteří to chtěli vylepšit - a nějak rychle zmizeli - tak si myslím, že se o to musí člověk alespoň pokusit. Nemám sice připravený program, ale vím, že jsem si s věcmi, které nefungovaly, poradil.

Připravila Věra Kohoutová

LUMÍRU SALIVAROVÍ poděkování poslední

V pátek 27. dubna jsme se dozvěděli, že svět pozemský opustil 81letý Lumír Salivar, bratr spisovatelky a spolujazykyně exilového vydavatelství 68 Publishers Zdeny Škvorecké - Salivarové, švagr nedávno zesnulého legendárního spisovatele Josefa Škvoreckého.

Smutná zpráva se donesla také do jeho rodné země k jeho přátelům a známým. Jedním z nich je novinář, spisovatel a blogař Břetislav Olšer, který se s rodinou Škvoreckých sešel v roce 1993 v Torontu a měl tak příležitost dozvědět se mnohé z jejich života.

Mj. napsal: „Lumír Salivar byl v letech 1949 - 59 za odbojovou činnost vězněn v pracovním táboře u Jáchymova, později byl mj. spolupracovníkem nakladatelství 68 Publishers a redaktorem v kanadském Scarborough vydáváného časopisu K 231 (Zpravodaj Klubu bývalých politických vězňů v exilu). A zatímco se Josef Škvorecký s manželkou Zdenou aklimatizovali počátkem sedmdesátých let v Kanadě, Lumír Salivar v Praze spravoval jejich majetek: „Nechali mi tedy klíče od své chaty, bytu a dvou aut, k tomu všechny svoje úspory.“

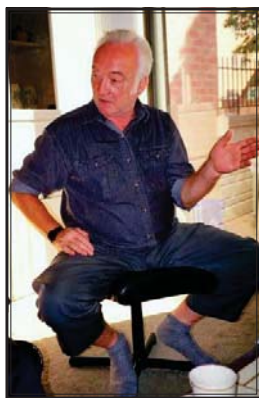
Když si Škvoreckí zařídili v Kanadě vydavatelství, potřebovali nějaké rukopisy zakázaných českých autorů. Tak se dal do práce zase Lumír Salivar v Praze. Pořídil si fotoaparát s „tvrdou čočkou“, aby mohl texty vyfotografovat na mikrofilm. Tak se mu podařilo poslat tajně do Toronta asi deset rukopisů, než ho někdo udal. Už to znovu hrozilo vězením, ale přišel rok 1976, uvolnění politického a normalizačního napětí, a Lumír Salivar se setkal s Ludkem Pachmanem. Ten už měl vyřízeno vystěhování do Německa. Tak ho přivedl k přemýšlení o tomtéž. Na policii mu to ostatně sami navrhli při jednom z výslechů: buď půjdete jako živitel rodiny zpátky na Pankrác, nebo si zažádáte o vystěhovačské pasy, když se vám ten kapitalismus tak líbí!, řekl mu jasně vyšetřovatel. Lumír Salivar chvíli ostražitě zvažoval, jestli to není nějaká provokace. „Vzal jsem si čas na rozmyšlenou, ale fakt, že naše děti budou mít v Kanadě velkou šanci se uplatnit, definitivně zvážil. Tak jsem se ocitl v Torontu, kde mi všichni předpovídali, že budu pracovat u Škvoreckých v jejich slavném nakladatelství. Ale ti neměli místo pro dalšího zaměstnance. Peníze měli pouze na vydávání knížek,“ potvrzuje Lumír Salivar slova svého švagra.

„V roce 2001 to bude čtvrt století od chvíle, kdy se rodiny Škvoreckých a Salivarů znovu setkali,“ počítá rychle. „A ta moje práce? Napřed jsem dělal u nějaké stavební firmy ve skladu. Byla to ale

hrozná nuda,“ živně teatrálně.

„Jeden den jsem vezl balíček hřebíků do šedesát kilometrů vzdáleného města, další den zase bednu skob, kvůli nimž jsem najel sto kilometrů. A když jsem se vrátil, seděl jsem ve skladu a četl si. Nabívalo mě to, tak jsem začal hledat jinou práci,“ říká a zakrouží zklamaně hlavou, jak ten čas rychle uběhl.

Známy ho upozornil na volné místo v pekařství, které patřilo čtyřem majitelům a jeden z nich byl československý Žid ze Slatiny od Mukačeva. A právě u něho začal pracovat i přesto, že on sám nebyl ani Žid, katolík nebo evangelík.

„Dělal jsem tam zase řidiče, ale při rozvážení pečiva, což znamenalo sice o den delší pracovní týden, ale také navíc padesát dolarů a k nim denně zadarmo bochník chleba, který stál v té době asi dolar dvacet,“ počítá šetrně. „Když si to vynásobíte počtem dnů za rok, byla to značná úspora a pro rodinu velká pomoc.“ Pak za Lumírem Salivarem přišel jeden z majitelů pekařství a zeptal se ho, jestli neví o někom, kdo by u nich mohl dělat při pečení chleba vedoucího noční směny. „Jsem v Kanadě jen něco přes rok, zatím moc lidí neznám, ale pokusím se někoho sehnat,“ řekl mu a šel pro radu k příteli. Ten se jen zasmál a spustil: „Je to přece Žid, ten se tě nezeptá přímo, ale určitě chce, abys toho nočního manažera dělal ty!“

Uvěřil mu a šel se o novou a ještě lépe placenou práci zajímat. Byla mu svěřena a potom ji vykonával plných sedmnáct roků až do chvíle, kdy odešel do důchodu. „Dostal jsem na odchodnou z pekárny hodinky, nebyly sice zlaté, ale hodně kvalitní. K tomu ještě tučný šek. Bylo to moc milé rozloučení, které ale nebylo definitivní,“ povzdechne při vzpomínkách na ocenění své práce. „Jednou těsně před Vánocemi zavolal telefon a ozval se jeden z majitelů pekárny. Prý mám okamžitě na-

stoupit. Myslel jsem, že jen žertuje, ale on to říkal úplně vážně, protože jeho noční manažer se naboural v autě a on za něho potřeboval náhradu.“

Takže, Lumíre, ať Tvůj nebeský chléb náš vezdejší je stejně lahodný jako býval ten Tvůj pozemský...

Ke vzpomínce na zesnulého se přidal i vysokoškolský student Lukáš Hájek, donedávna člen skupiny gymnazistů z Liberce, kteří se ujali realizace projektu Neviditelné oběti komunismu, s nímž zavítali také do Kanady za pamětníky krutých dob komunismu v bývalém Československu.

Lumír Salivar mě překvapil již při našem prvním setkání. Řekl mi totiž, stejně jako mým kolegům ne starším než 25 let, že mu musíme zásadně tykat. Nás vždy opakovaně učili, že úctu a respekt ke starším máme vyjadřovat mj. právě skrze vykání, ale jakmile vykání uslyšel pan Salivar, začal nás velmi vtipně ignorovat. A nemluvil s námi až do té doby, dokud jsme ho někdo neoslovili: „Mírku“. Sice obtížně, ale přeci jenom jsme si navykli, a později jsme mu již neřekli jinak.

V roce 2009 jsem spolu se dvěma dalšími studenty přijel do Kanady pokračovat ve výzkumu. Během naší předchozí dlouholeté práce jsme byli velice vědci za jakoukoliv pomoc, kterou nám krajané poskytl. Jedním z nich byl i Mírek. Během našeho pobytu v Torontu nám dal k dispozici celé patro svého domu nedaleko centra města. Byl k nám vlnivý - mohl říci jako k vlastním vnoučatům. Mohli jsme využít jeho kompletní zařízení, lednici pro nás plnil jídlem a nejrůznějším ovocem a vždy se zajímal o to, zda nás může někdo odvézt či ještě nějak jinak pomoci. Zároveň si vzpomínám na jeho pověď, která byla poznamenána utrpením komunismu. O to větší hrdoš pociťuji člověk, že mohl poznat takového bojovníka se životem. Přestože jsem Mírka poznal až v letech, kdy se na něm už znatelně podepisovalo stáří, které bylo znásobeno především dlouholetým pobytem v komunistickém vězení, neustále působil velmi aktivně. Když jsme měli přijet, žádal po nás pouze pár výtisků časopisu z České republiky, aby se zase dozvěděl, co se děje u nás doma. Nerezignoval a chtěl mít otevřené oči.

Po našem odjezdu jsem již nikdy neměl možnost se s Mírkem znovu setkat osobně. Bohužel. Kvůli nejrůznějším záležitostem jsem si ale nadále dopisovali.

Při svých reakcích jsem většinou opětovně začínal slovy: „... v první řadě Ti musím, Mírku, za vše ještě jednou poděkovat.“

Tady mi dovozte, abych poslední dopis jemu určený za sebe i za celý kolektiv projektu Neviditelné oběti komunismu ukončil stejně: „Ještě jednou Ti musím, Mírku, za vše poděkovat.“ - r -

OSEMDESÁT ROKOV...

> ze str. 3 *díť v 1,12 : „...viem, komu som uveril, a som presvedčený (som si istý), že má moc zachovať, čo mi bolo zverené, až do onoho dňa“ vyznáva brat predseda Ján Petkovský pri pohľade na rodinu do ktorej patrí, i na zverení mu do múdreho a spravodlivého šafárenia cirkevný zbor.*

Vedieť a rozumieť, komu som uveril a byť si v tom istý je určite veľká výhoda, ba významovanie od Pána. Je to prednosť - konat' zmysluplne, nie len pre seba, ale aj pre spoločnosť, ktoré právom očakáva múdre a správne rozhodovanie. Doma, uprostred svojich najbližších, alebo v prípade brata Janka na mieste a vo funkcii zborového predsedu, treba dodať dlhoročného predsedu Evanjelického a. v. cirkevného zboru. Mnohé prospešné vedomosti pre túto činnosť získal na Univerzite (-u) v Beogradu - Filozofská fakulta, kde študoval históriu. Okrem počítania učenia sa v období svojich študentských rokov, pracoval tiež na pôde svojich príbuzných Dorčovskej rodiny a zároveň vyučoval mladých študentov. Pre úplnosť treba dodať, že po dvoch rokoch úspešného štúdia na fakulte žurnalistiky, a to pre nesúhlas so spôsobom uplatňovania mediálnych informácií a správ, školu opustil. Hoci sa už vtedy, v začiatkoch úspešnej uplatňovateľskej písanej vo vojvodinskom slovenskom krajskom časopise : „Hlas ľudu“.

Rozpor s komunistickým spôsobom presadzovania práv a moci s jeho svedomím spôsobil, že čerstvý absolvent (v roku 1957) Belehradskej univerzity katedry Filozofie - histórie Ján Petkovský dostal zložitými cestami svoj diplom, a to v Kanade. Priniesol mu ho priateľ. Do Toronta docestovala neúplná rodina 14. februára 1958. Brat Ján Petkovský ako niekoľkodňový manžel, bez manželky. Zosobášil sa totiž krátko pred odchodom 5. februára 1958 v Kulpíne s pani učiteľkou Verou Kolarský. Jej sa podarilo prísť za manželom až po dlhých štyroch rokoch 15. júla 1962.

Počas jeho „predsedovania“ sa v ním vedenom bratsko-sesterskom spoločenstve udiali mnohé zmeny. Na poli ducha i hmotných - materiálnych statkov. Spomeniem tie najviditeľnejšie: zastrešenie kostola a cirkevných budov, ich vnútorné zmodernizovanie. Pod jeho vedením, a v spolupráci s viacerými členmi zboru v súčasnej dobe opäť prebiehajú rozsiahle práce, ktoré majú dôstojne vyvráňiť tohorodnú oslavu 70. výročia vzniku Pánovho - nášho Evanjelického a. v. cirkevného zboru sv. Pavla v Toronte. V širokom zábere pracoval a po dnes pracuje vo viacerých krajských organizáciách, spolkoch.

Srdce mu pritom najslajnejšie bije pre Klub Dolnozemsých Slovákov - Vojvodina.

„Hospodin je môj pastier“ Žalm 23, 1 je pravdepodobne najčítanejší, ale aj najcitovanejší, zo všetkých ostatných žalmov. Jeho prav-

Oslavenec s rev. Ladislavom Kozákom

da - od vekov sa zmocňuje každého na HOSPODINA a Pána Ježiša zameraného muža, či ženu. Je preto krásne, keď jej korene prerastajú srdce človeka a v duši zrodia plodmi pokoja a lásky. Náš jubilar sa radí medzi takýchto bratov a sestry. Brat Ján Petkovský sa narodil 2. mája roku Pánovho 1932 v Kulpíne, vo Vojvodine, v Juhoslávii, v národne uvedomelej slovenskej rodine rodičov Jána Petkovského a Anny Petkovskej rodenej Dorčovej.

Do premmnohých budúcich rokov v HOSPODINOVÝCH pozhenných brach - pevného duchovného a telesného zdravia, vážený a milovaný brat.

K prání oslavencových najbližších se velice rádi připojujeme. Nedalo mi, abych nepřisedla a neptala se: o čem ta osmdesátka vlastně je? Nedostalo se mi kmetova poučování, ale jen skromného: „Den jako každý druhý. Nic se nemění. Žijete a užíváte si života.“ A co dělat, aby se té výsady dostalo i mně?, napadlo mě dále v naději, že dostanu recept na energické mládí v osmdesátce. Dostalo se mi rozvážného - „...nebrat si zlé věci příliš k srdci, nezatěžovat mysl zlobou, žít v odpoutání, přejícnosti a v každodenní radosti z lásky svých blízkých...“ Snad tam tkví lidmi tolik hledaný onen smysl života. Děkuji, pane Petkovský, hodně zdravíčka i té radosti. Foto: Věra Kohoutová - r -

Napsala nám kamarádka Jana z Česka, že jede do lázní. Její choroby bývaly nespécifikované - spíše něco jako že lékaři jsou bezradní a píšou jí lázně. Mám dojem, že se více jedná spíše o zajímavou lázeňskou společnost opačného pohlaví, konečnou Jana je momentálně volná. Jinak si pamatuji, že byla vždy zdravá jako ta příslušná řipa.

Řekla jsem o tom manželovi Rostovi s tím, že je zajímavé, že se lázně jako instituce nechytily severoamerické zdravotnictví, vždyť v Česku se lázně přímo předepisují. Rosta si odříkl, že je to módní záležitost jen v některých částech Evropy.

Tak jsem připomněla asklepieony. To si vymysleli staří Řekové před více než 25 stoletími, a lidé se tam sjížděli zblízka zdáli a v zahradách, koupelích a u pramenů si vylepšovali zdraví. Na místech byly chrámy boha lékařství Asklepiea, a lidé, kteří přišli se zdravotními problémy, spali v chrámu. Ve snu k nim přišel bůh Asklepios, nebo bohyň zdraví Hygia a radili jim, jak na tu svou chorobu vyzrát. Různé řecké městské státy měly různé metody, jak se starat o zdraví obyvatelstva. Veřejné zdravotnictví je pradávné a zahrnovalo také veřejné lékaře placené z městských peněz. Každý veřejný rozpočet v Kanadě - federální nebo provinční - je provázený kvílením, kolik že stojí zdravotnictví. Hmm... tak si vezmeme příklad jistěho Democeda. Koncem 6. st. př. n. l. žil v řeckém městském státě Kroton v jižní Itálii, kde se také stal lékařem. Za účelem studií se vydal do mateřského Řecka a stal se lékařem na ostrově Samos, kde se mu ale znelíbilo politické ovzduší navozené tyránem Polykratem. Democedes tedy odešel provozovat medicínu na ostrov Aigina blízko Attiky. Během roku Aigineťané zjistili, že je skvělým lékařem, jmenovali ho hlavním lékařem ostrova a dali mu plat jeden talent ročně ze státní pokladny - jen pro představu: za stříbrný talent, to je 26 kg stříbra, se dala postavit třířada - v té době nejno-

Černá kniha a prof. Vilém Prečan (2)

Pro ND Miroslav Sígl

Na tvorbě a edici „Černé knihy“, jak se sborníku „Sedm pražských dnů“ začalo říkat zkráceně, se podílelo patnáct pracovníků Historického ústavu ČSAV včetně písařek a technického personálu. Celkový náklad činil 2900 výtisků, které obdržely státní, podnikové, závodní a jiné archivy a ústřední státní a politické instituce. Na Slovensko se odvezlo pro rozdělení 500 kusů - ty byly nejdříve složeny ve zbrojnici Lidových milicí v jednom bratislavském závodu a teprve v prosinci došlo na jejich distribuci.

Knihy se velmi rychle rozšířily, ale nemohla být všude k dostání. Lidé se začali po ní šánět, volat a psát do Historického ústavu, včetně prvních velice příznivých ohlasů. Dokonce celoakademická konference doporučila prezidium připravit urychleně druhé vydání. Jenomže „strana a vláda“ (jejich mocenské orgány) rovněž urychleně pracovaly na tom, aby byla znovu omezena svoboda tisku, byl opět zřízen cenzurní orgán (před tím Hlavní správa tiskového dohledu) s poněkud jiným názvem Úřad pro tisk a informace (zasloužil si přezdívku „Útisk“), aby se poměry měly rychle vrátit k dřívějším totalitním praktikám.

V říjnu 1969 podepsali představitelé vlád ČSSR a SSR smlouvu o podmínkách dočasného pobytu sovětských vojsk na území Československa, a to ve 33 kasárenských, služebních a jiných vojenských objektech (jakými byly sklady munice a zbraní, pohonných hmot, výcvikové tábory, garáže, nemocnice, také čtyři letiště).

Do těchto pohnutých a chmurných událostí „přilila olej do ohně“ kniha, nazvaná sice „K událostem v Československu“, kterou sepsala tisková skupina sovětských žurnalistů, ale československé veřejnosti začala být více známá jako tzv. „Bílá kniha“ (tedy pravý opak naší „Černé knihy“). Čs. akademie věd a její společenskovo vědní pracoviště podrobila důkladně tuto knihu analytickému rozboru pomocí ověřených faktů a na základě obecně platných principů etiky.

Rozšiřovali ji najatí distributoři po celém území republiky, navíc byla přeložena do několika cizích jazyků a rozesílána do celého světa. Všechny tyto skutečnosti přiměly naše vědecké pracovníky, aby se k nepodloženým tvrzením, hrubým polopravdám a lživým výmyslům vyjádřili. Tak vznikla na sobě nezávislá stanoviska: Stanovisko sociologů, Vyjádření Ústavu pro výzkum veřejného mínění Čs. akademie věd, Stanovisko ekonomů, Stanovisko filozofů a pochopitelně také Stanovisko historiků.

Navzdory všem cenzurním opatřením přineslo 42. číslo týdeníku

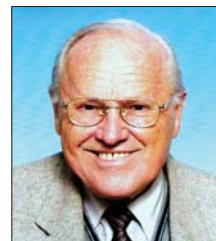
Reportér znění všech stanovisek. Obsáhlý výklad doplnila navíc stat „Rehabilitace kacíře Husa“ s douškou „Více než půl století uplynulo od Husovy hranice. Změnilo se toho na světě tolik?“ Sovětské nejmasovější sdělovací prostředky (řečeno tehdejší terminologií) chrlily denně (servilně jim příslušovala útočná publicita v satelitních zemích) články o „reakčních a antisocialistických silách“, „zločinných cílech kontrarevolucionářů“ v Československu, až došlo k plenárnímu zasedání ústředního výboru KSČ (jeho závěry byly konzultovány už předem na utajeném jednání s Leonidem Brežněvem ve Varšavě, kde byl účastníkem polského stranického sjezdu). Na návrh Gustáva Husáka bylo v rezoluci použito Brežněvovo doplnění a poprvé tak byl odsouzen „pravicový oportunismus“ ve straně. Čili poprvé byl veřejně použit tento nebezpečný termín, a jak se dalo předpokládat - rezoluce s touto charakteristikou procesu ve společnosti se stala podkladem pro následující postupující a rozsáhlé represe. Nastoupil drsný pragmatismus Gustáva Husáka, který stále otevřeněji přejímal sovětská stanoviska.

Do takto zjištěné a vypjaté atmosféry vydala 27. prosince 1968 vláda SSSR protestní notu, která upozorňovala československou vládu, že „v Československu byl vydán a je rozšiřován sborník Sedm pražských dnů - 21. - 27. srpna 1968. V uvedeném sborníku, pojmenovaném „Černá kniha“, byly shromážděny protisovětské výplody, které se v Československu objevily po 21. srpnu téhož roku, texty letádků, plakátů, hesel, novinových článků, anonymních výroků, rozhlasových a televizních vystoupení aj. Sestavovatelé sborníku se pod rouškou objektivního výkladu faktů a výpovědí očitých svědků a tendenčním výběrem různých materiálů snaží překroutit politiku Sovětského svazu vůči bratrskému Československu, zasít nesvár mezi sovětský a československý lid...“

Po odstavech s výčtem „stereotypních výmyslů antikomunistické propagandy“, kdy je „SSSR srovnáván s imperialistickými státy a nazýván „četníkem Evropy“, následují další pasáže hrubě zkreslující skutečnosti. Sovětské moci zejména vadilo, že „kromě toho, že je sborník rozšiřován v institucích ideologického a politického profilu, tak i v závodech, že byl rozířen i mimo Československo. Nepřátelé socialismu využívají „Černou knihu“ aktivně k podvrtné činnosti proti socialistickým zemím. Její materiály slouží pro zlostné insinuační takových rozhlasových stanic jako Svobodná Evropa, Německá vlna, Hlas Ameriky

aj. Podle zpráv buržoazního tisku byl sborník přijat do arzenálu protikomunistických center v západním Německu, Francii, Itálii a Rakousku...“

„Vydání sborníku je v zřejmém rozporu s ustanovením moskevských dokumentů z 23. - 26. srpna, a také komuniké o jednání v Moskvě 3. - 4. října, podle

nichž se československá strana zavázala učinit nezbytná opatření k zastavení protisocialistických, protisovětských vystoupení v zemi. Takové akce se nikterak neshodují ani s usnesením listopadového pléna ÚV KSČ, směřujícím k upevnění a rozvíjení přátelské spolupráce...“

„Sovětská strana hodnotí vydání sborníku Sedm pražských dnů a jeho rozšiřování jako akt hrubého porušení moskevských dohod, jako pomluvu politiky Sovětského svazu a urážku sovětského lidu. V souvislosti s tím vyslovuje vláde ČSSR svůj protest...“

„Sovětská strana očekává, že příslušné orgány ČSSR učiní okamžitá opatření k zastavení a rozšiřování uvedeného sborníku, jeho stažení z oběhu a povolání k zodpovědnosti osoby, které se podílely na jeho vydání.“ Hlavní editoři sborníku Vilém Prečan (*1933) a Milan Otáhal (*1928) nevěděli vůbec nic o existenci podobné noty a naopak v dobré víře v týdeníku Reportér z 23. ledna 1969 reagovali na všechny dotazy čtenářů a občanů v rozhovoru, zejména informovali širší veřejnost o tom, co obsahuje a jak vznikla ona kniha, o níž se tolik mluví a kterou si nelze koupit. Čestně se k ní přihlásili a převzali odpovědnost za její definitivní redakci. Doslova v závěru uvedli:

„Nesledovali jsme v žádném případě nějaké politické cíle, byli jsme si vědomi současné reality, a proto jsme tento materiál vydali jen jako studijní a pro vnitřní potřebu. Naše tvrzení dokazuje i fakt, že v knize není ani slovo našeho komentáře, registrujeme události formou kroniky a uveřejňujeme k nim příslušné články z novin, popřípadě letáky či jiné materiály. Uveřejnění těchto materiálů není tedy vyjádřením našeho stanoviska, ale tyto články byly součástí skutečnosti, kterou obrazy - a vzhledem k zásadám vědecké práce je nutno uveřejnit celý dokument bez úprav...“

POKRACOVÁNÍ

Veřejné zdravotnictví

Pro ND Eva Firlová

vější model válečné lodí s osazenstvem 168 mužů. Nechci přepočítávat, kolik by stál takový lékař dnes, kdybychom jej platili třeba jen jako za minolovu, a to ani nemyslím na letadlovou loď. Democedes ale na Aigine nezůstal, neb byl zlanášen do Atén za plat 100 min stříbra, což je asi 1,5 talantu. (Atény a Aigina měly starý spor, který se točil kolem soch ukradených Aigineťany v šeru ještě dávnějších věků než bylo 6. stol.př.n. l.) Democedes v Aténách nezůstal, neboť jej po roce navštívil vyslanec Polykrata a nabídl mu dva talanty. Za ekvivalent dvou válečných lodí Democedes zapomněl na politickou nelibost; a také u Polykrata nebyl veřejným lékařem, jako na Aigine či v Aténách, ale osobním lékařem tyrana. Nakonec skončil Democedes u krále králů perského Daria, kde jej platili zlatými talanty.

Za času rané římské republiky - tedy v dobách, kdy se muži nerozváděli, ženy seděly doma a italy tóty pro manžely, otce a bratry a Cincinnatus složil úřad diktátora po pouhých 16 dnech - bylo lékařství provozováno po domácku, a bylo vyloučené soukromou záležitostí. Jezy připravovaly lektvary a léčily jimi celou domácnost.

V roce 293 př. n. l. vypukla v Římě nějaká neznámá epidemie a věštba žádala, aby Římané postavili chrám bohu lékařství Aeskulapovi. Římská delegace se vydala pro sochu boha do Epidauru v Malé Asii, kde byl nejslavnější asklepieon. Znak Asklepiea byl had obtočený kolem tyrsu, hole. V Epidauru se na palubu římské lodi připlazil had, obtočil se kolem stěžeň a zůstal tam po celou cestu domů. Já bych s ječením prchla na pevnou zem, ale římská vyslanci byli z pevnějšího fládru a považovali to za šťastné znamení. Když loď připlula po Tiberu k Fóru Boariu v Římě, had sklouzl z lodi a přišel na ostrově v Tiberu, což se považovalo za znamení, že chrám Aeskulapovi má být postavený právě tam. Což dávalo smysl, neb ostrov byl spojený s pevninou jen mosty a v časech epidemií mohl být izolován.

Ve městě se usadili řeční lékaři, kteří léčili v duchu racionální hippokratické medicíny a Aeskulapův chrám se stal nemocnicí. Římané byli prvními, kteří uznali, že lidé, zotavující se z nemoci nebo operace, potřebují odborný dohled a rekonvalescenci v nemocnici. Ostrov byl tak silně identifikován s legendou o vzniku lékařského cechu v Římě, že byl vydlážděný travertínem tak, že připomínal loď.

Na ostrově 270 metrů dlouhém a 67 metrů širokém byly další chrámy vždy nějak spojené s léčením, jako např. starobylému božstvu Vejovovi. Na druhé straně tam také stál chrám bohyňé války Bellony. To bylo ovšem proto, že Římané si nemysleli, že bohyňé války má mít rezidenci přímo ve městě - byla vykázaná za hrabdy. Římská města měla veřejné zdravotnictví až do pádu západoférické říše a znovu se objevila v 18. - 19. století, kdy se prudce snížila úmrtnost obyvatelstva ne kvůli nějakým radikálním objevům v medicíně, ale proto, že se města vyčistila, zavedla kanalizaci a přívod čisté vody za všeobecné propagace čistoty.

Také ve starořímských městech byly kanalizace, přívod pitné vody a lázně základem veřejného zdravotnictví. Kromě toho mělo každé město určitý počet veřejných lékařů spojených s nemocnicí, to podle počtu obyvatel. Mediolanum (dnešní Milan) měl pět, Lugdunum (dnešní francouzský Lyons) čtyři, Řím samotný jich měl čtrnáct. V Římě měli také šéflékaře, který byl většinou také lékařem císaře, jako např. slavný Galen, který byl lékařem císaře Marka Aurelia ve 2. st. n. l.

Na římském pahorku Esquilinu byla lékařská škola, ale lékaři také studovali v Alexandrii a v jiných řeckých městech (Alexandrie byla řecké město, i když stojí na egyptském břehu).

Po pádu západoférické říše tradice lékařství na ostrově pokračovala. Na troskách Asklepieova chrámu byl postaven kostel, který

► 15

DESET PREZIDENTOVÝCH BYTŮ

Pro ND Josef Tichý (3)

Na této adrese se zdržela rodina Masarykových nejkratší dobu. Realizuje se nečekané dědictví po bývalém žaku Isidoru Fleschovi, které umožní Masarykovi vyrovnat vídeňské závazky. Výhodná nabídka rozhodne o přestěhování do novostavby, rovněž na Královských Vinohradech.

Ve kterém podlaží domu v Rubešově ulici Masarykovi bydleli, nevíme. Podle plánů domu bylo uspořádání místností od přízemí do druhého patra stejné. Čtyři pokoje, pokojík, kuchyně, spíž, předstíň a sociální zařízení s na tu dobu revoluční vymožeností - koupelnou - jako součástí každého bytu. Okna tří pokojů do ulice byla orientována na východ.

Spojení do středu města bylo vynikající. Rubešova ulice je nedařlo horního konce Václavského náměstí, kde tehdy nestála budova Národního muzea. Měla zde zastávku linka č. 2 koňské tramvaje spojující Nuselské schody na Vinohradech s Josefským náměstím (dnes náměstí Republiky), s možností přestupu na jiné linky uprostřed Václavského náměstí a dále „U Špinků“ (na Můstku).

teli Ernstu Boeckovi korespondenční listy (Masaryk vzhledem ke své bohaté korespondenci tuto formu často používal), razítkované poštou na Královských Vinohradech. Tato sdělení jsou uložena v Archivu TGM z Ústavu T.G. Masaryka, spravovaném Masarykovým ústavem AV ČR, ze kterého pod zkratkou A-TGM často čerpáme.

V té době se finanční poměry Masarykovy rodiny zázračně změnily nečekaným dědictvím. Již na vídeňské univerzitě přilnul k Masarykovi jeho žák Isidor Flesch, syn brněnského továrníka. Chlapec samotářský, zádumčivý. Po Masarykově příchodu do Prahy ho Flesch následoval a dal se zapsat na německou univerzitu. V dubnu 1883 však přešel na univerzitu v Lipsku, později do Berlína, prý z ohleduplnosti, aby jeho časté návštěvy Masarykovu rodinu neobtěžovaly.

Třetího prosince 1883 spáchal Flesch v Berlíně sebevraždu. V závěti odkázal Masarykovi celé své jmění, téměř 63 tisíc zlatých. Fleschova matka Johanna (otec

řekl: „Odkazníva jsem vedle filozofů a snad více než filozofy četl velké básníky; říká se jim přece „básníci myslitelé“. A tak rád vyhověl přání Vojtěcha Náprstka a v jeho „Americkém klubu dam“ pronesl 2. března 1884 přednášku na téma Jak studovat básníky psychologicky a logicky. Zabýval se v ní různými přístupy estetiky a kritiky k literárním dílům, rozdíl mezi uměním a vědou i různými formami literární tvorby. Převážně hovořil spatra a přednášku stenograficky zaznamenal jeho žák František Drtina. Upravená přednáška byla otištěna v časopise Lumír v červnu a červenci 1884 a téhož roku ji Masaryk vydal vlastním nákladem pod titulem O studiu děl básnických. V dubnu začal Masaryk cvičit v Sokole, později do něho chodily

i jeho děti. Doma „sokoloval“ do vysokého věku a udržoval si tak dobrou tělesnou kondici. Dvanáctého května zemřel geniis české národní hudby Bedřich Smetana, jehož hudba byla Masarykovým, zvláště paní Charlotte, tak milá. O tři dny později ho Pražané vyprovodili z Týnského chrámu na vyšehradský hřbitov. V květnu dokončil Masaryk rozsáhlou studii Theorie dějin podle T. H. Buckla, kritický rozbor prvních pěti kapitol knihy proslulého anglického historika O dějinách vzdělanosti v Anglii. Proti Bucklově názoru, že společenský vývoj jako celek podléhá podobným zákonitostem jako příroda, razil Masaryk zásadu, že historie je samostatná věda. Ještě téhož roku vyšla studie tiskem.

Toho roku začal nakladatel Jan Otto již uvažovat o vydání velkého encyklopedického slovníku, který by nahradil stárnoucí Riegrův slovník naučný o jedenácti dílech, vycházející v letech 1859-1874.

Očekávaný příslib finančních prostředků přivedl Masaryka na myšlenku postavit si vlastní dům. Lákalo jej klidné prostředí na okraji Královských Vinohradů, kde teprve postupně pokračovala nová zástavba. Tento záměr ustoupil překvapující nabídce Václava Vlčka, novináře a spisovatele, aby se Masarykovi nastěhovali do jeho v roce 1883 dostavěné vinohradské vily. A za vskutku přijatelné nájemné 450 zlatých ročně. Nebylo tedy proč se rozmyšlet. A tak se Masarykovi v červnu 1884 opět stěhovali.

POKRAČOVÁNÍ

Koncem dubna zorganizovala česká levice hlasování o důvěře, či lépe řečeno o nedůvěře středopravé vládě demokraticky zvolené minulý rok. Leč, než se vláda rozhoupala k reformám, aby česká ekonomika nezbankrotovala jako v Řecku, zvoleným parlamentníkům se už nelíbí a chtějí vládu úřednickou, anebo vládu levou. Bláznivost počínání levicových stran je za hranici politické pochopitelnosti a ekonomické reality české zadluženosti. Proč v Česku tak touží po nezvolené vládě, není tak těžké odůvodnit – taková vláda totiž nemůže nic zásadního rozhodnout bez mandátu od voličů, a vše tedy může jít starým i špatným směrem, bez nepříjemných změn.

Nevím, proč vytýkám bláznivost českým politikům, když americký prezident Obama zvýšil za necelé čtyři roky svého vládnutí americký dluh na skoro dvojnásobek – z osmi triliónů v roce 2008 na patnáct v roce 2012, a přece si teď horlivě kampaňuje a usiluje o listopadové znovuzvolení, aby mohl ve svém bankrotářském vládnutí pokračovat. Ten, kdo jen trochu sleduje americkou realitu, musí vidět, že Obama si za svůj pobyt v Bílém domě nepřátelil své nejdůležitější voliče: nejdříve vychladl mladí, které nadchl Obamův volební program „naděje a změna“, když polovina absolventů vysokého učení nemůže najít zaměstnání ve stagnující ekonomii a nezaměstnanost kolem 9%. Uniovi vůdci a pracovníci zjistili, že Obamova vláda je chycena v síti vládních regulací, které podnikatelům

Slyšte třesky pleskat, co chce volič dneska

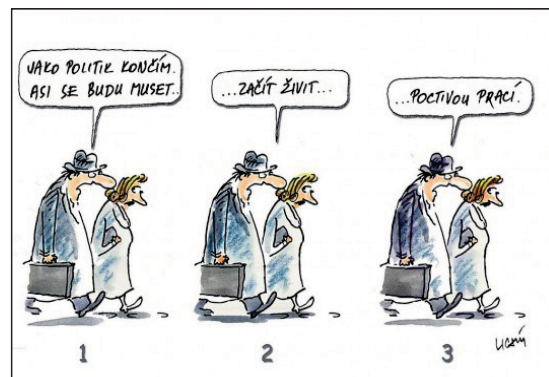
Aktualitu pro ND napsal Rost'a Firla

brání rozvíjet podnikání a nezaměstnanost se stala chronickým problémem celé Obamovy periody. Slibovaná změna se nekoná. A do třetice – za poslední 4 roky vzrostla cena benzínu z \$1.80 v lednu 2009 na \$3.80 za galon na jaře 2012 – což pociťuje na peněžence každý řidič, když tankuje. Slavné Obamovy útoky proti naftářům a miliskování se zelenými ekology ztrestaly americkou veřejnost na citlivém místě, které se dá spočítat u každé benzinové pumpy.

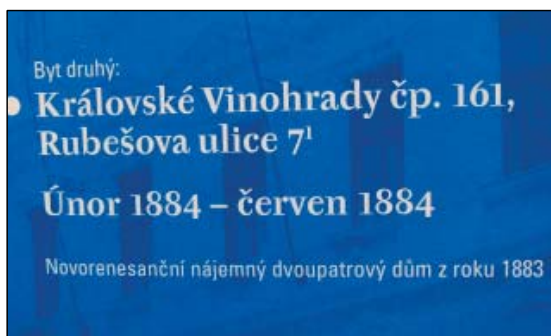
Šest měsíců před volbami americká ekonomika stagnuje a mezinárodní reputace USA je mrazivá – slibil ruskému prezidentovi shovívavost po vítězných volbách, a takové blekotání prvnímu Američanovi neprospívá. Ti z nás,

kterí pamatují prezidentství Jimmyho Cartera, mají nepříjemný pocit, kterému se říká „dělá vu“. Je pravda, že Mitt Romney, současný republikánský kandidát, nepřipomíná Ronaldu Reagana, bohužel, ale na druhé straně jej nečeká stejný problém – hrozba atomové války, jaký čekal na Reagana.

Na závěr o podobnosti mezi politickou situací v Česku a USA mužů bez rozpaků konstatovat, že Čechům by předčasné volby v 2012 ani o chlupe neprospěly, zatímco listopadové volby v Americe ve prospěch republikánů budou prospěšné Americe a potažmo celému světu.

Zdroj: <http://www.volby-cr.cz/album/fotogalerie/vtipy-lichy-politika-jpg1/>

Zdeněk Nejedlý, jeden z Masarykových životopisců, uvádí jako datum nastěhování do Rubešovy ulice 1. březen 1884 a odstěhování na podzim téhož roku. Někteří životopisci převzali Nejedlého údaj, pokud vůbec uvedli, že Masarykovi v Rubešově ulici bydleli. Sám renomovaný Masarykův životopisec Jan Herben se o tomto bydlišti nezmiňuje.

Vycházíme z domněnky, že se tak stalo nejdříve ke konci ledna, spíše však počátkem února 1884. Proč by Masaryk ještě 4. ledna uzavíral s Pražskou městskou pojišťovnou pojistku na vybavení a knihovnu v bytě v Karlově třídě? Zřejmě v té době ještě nebyl o stěhování rozhodnut. Naši domněnky nahrává skutečnost, že odeslal 11. a 19. února 1884 při-

Adolf zemřel v roce 1879) požadovala celou synovu pozůstalost. Masaryk, v pocitu spravedlivého nároku, trval na plnění Fleschova odkazu. Brněnský soud nakonec v červnu 1884 přiznal Fleschovi matce jednu šestinu pozůstalosti, Masarykovi zůstatek, zhruba 54 tisíc zlatých. Po splacení dluhů z doby vídeňského pobytu a úhradě dalších závazků zbylo necelých 30 tisíc zlatých. I tak na tu dobu velké peníze.

Masaryk se jako vždy ukázal dobrým synem a bratrem. Rodičům koupil menší dům s hospodářstvím a vinicí v Hustopečích, bratru Ludvíkovi pomohl k vybavení tiskárny tamtéž. Již v mládí si Masaryk oblíbil poezii a poezie se stala jeho celoživotní láskou. Sám o jejím vlivu

POTLESK REŽISÉRCE A HERCŮM NOVÉHO DIVADLA

Nové divadlo v Torontě má za sebou po třiačtyřiceti sezónách na sto padesát titulů. Jeho historie nabízí pes-
trý rejstřík operet, muzikálů autorské
tvorby, text apealů, dramát, moritátů,
klasiku i tvorbu současných domá-
cích a světových autorů. Kus dobré
práce, před dvěma lety oceněné i

Jiří Jančárek st.

českou cenou Gratias Agit. Neopa-
kovatelná atmosféra, neopakovatelné
zkušenosti, zajímavá setkání se
špičkovými herci a režiséry české i
slovenské domácí scény, která pro-
žívali herci zrovna s takovým zauje-
tím jako diváci.
Také letošní předposlední dubnový
víkend přinesl oběma stranám zá-
žitky nezapomenutelné. Po dlouhé
době (v roce 1986 uvedlo ND Veselé
paničky Windsorské) se na scéně

Nového divadla objevila opět hra
Williama Shakespeara, tentokrát
jeho Komedie omylů, která měla
svoji premiéru v kultivovaném pro-
středí Burnhamthorpe Library Thea-
tre v Mississauze. Režisérka Brigita
Hamvašová, milující historické plno-
krevně a barvitě scény, si prvotinu
dramatkovu vybrala pro zajímavou
zápletku a pro možnost herců se v ní
doslova vydovádět. Dá se představit,
že cíle bylo dosaženo: po všech-
na čtyři představení (v dnech 20. -
23. dubna), diváci vyvolávali nanovo
herce na scénu, aby jim spontánní
potleskem za jejich práci poděkovali.
Dokázali je totiž naplnit nejen radostí
z vtipných textů (překlad Františka
Vrby), které režisérka dramaturgicky
upravila, ale i kultivovaným slovem,
což na této scéně po několika po-
sobě jdoucích představeních ze sou-
časnosti působilo jako živá voda. Pro
obě strany.

„Jeden divák mi řekl, že si nemys-
lel, že je to tak dobrá hra. To jsem
si myslela o komedii i já. Do mo-
mentu, než jsem ji začala odkrývat.
Tam se ukázaly zapeklitosti Shake-
spearovy promyšlené práce. Tato
hra, stejně jako i jiné jeho komedie,
má skrytá zákoutí, která je nutné
odhalovat – pokud to režisér a herci
zvládnou. A tady se amatérskému
herci nabízí široké uplatnění už tím,
že není zatížen ustálenými před-
stavami o herectví, že nedisponuje
propracovanou technikou hraní, že
nemá kategorizované schopnosti.
Tím spíše se ke slovu dostane jeho

otevřenější přístup,” komentuje svoji
práci režisérka. „Herci za mnou cho-
dili s nápady a ptali se, zda mohou
to či ono. Přirozeně že mohli, mohli
udělat všechno, co prospělo roli, co
prohloubilo jejich vztah k ní a co jim
způsobilo radost, protože to je to,
proč to vlastně děláme.”

V průběhu desetidenního náviku
se z kolektivu, který spojuje touha
hrát divadlo, stala rodina, sdílející
stejně problémy, prožívající pocitu
soudržnosti. „Lidé se odkrývají ne-
jen jako herci, ale i jako soukromé
osoby, nacházející se v intimním
prostředí stejného osudu, zápasící
s pamětí, sami se sebou, ucházející
se o diváckou přízeň atd., je to po
všech stránkách velká škola nejen
herecká,” nelze jinak, než potvrdit
slova Brigity Hamvašové, která na
scénu přivedla pětadvacet herců a
do zákulisí sedm technických sil.

Těžké bylo obsadit dvě povahové
protichůdné dvojrole – bohatá dvo-
čata Antifolus syrakuský a efeský a
jejich sluhy, dvojčata Dromnius syra-
kuský a efeský. Zejména o obsazení
sluhů se dlouho napřemýšlela.
Vedle herecky často obsazovaného
Martina Bonharda postavila Petra
Kohouta (jako dvojčata sluhy), kte-
rý je na scénu většinou povolován,
když je zapotřebí herecký typ. Vzala
v úvahu hlavně fakt, že si s rolemi
vždycky výborně poradili. „Oba her-
ci jsou tradičně spolehliví, disciplino-
vaní, tvoří a cílevědomí,” pokračuje

Bohdan Zatovkaňuk a Martin Bonhard

Lenka Nováková, Petr Kohout a Zuzka Novotná

ve zmínce o herecké práci režisérka.
„Dokážou utáhnout představení. I
když se liší hereckými zkušenostmi,
přesto obě role na scéně existovaly
jako dvě samostatné žijící postavy,
které byly na scéně po celou dobu
trvání hry (!).
Dvojrole je úžasná škola pro každé-
ho herce. A herci je milují, protože v

nich nacházejí možnost být sebou
samými v různých situacích, a pro-
cvičují si v nich nejen svoji paměť,
ale i ohebnost hereckého talentu.
Amatéri totiž nemají pomocné šup-
líky, odkud by jako profesionálové
vytáhli nacvičené triky – a tak jsou
mnohdy sami sebou překvapení, co
všechno v sobě našli – o tom to

Jiří Jančárek ml., Dáša Beláčiková (v popředí)

amatérské herectví vlastně je."

Nové divadlo se po krátké době osíření vzhopilo k novému životu. Neodvratný odchod režiséru a osvědčených talentů je znát, ale díky entuziasmu a lásce k divadlu byl ten-

Elisabeth Fryntová

to příkop překapivě rychle překročen. Tíha režijní práce se musela rozdělit mezi nejen schopné, ale i mezi ochotné tuto práci dělat. Tentokrát

Adriana Kontrová-Soudek

si pani Brigita jen pochvalovala, jak dobře se jí pracovalo, i když nešlo o práci jednoduchou. Většina angažovaných se při realizaci zaloužila o vícero prací – kupř. Jana Fabiánová navrhovala kostýmy, starala se o finančníctví a s Radkou Tamchynovou (měla na starosti svolávání herců na zkoušky, získání inzerce pro bulletin

ND, rezervace) se ujala prodeje listků. Zuzana Novotná se vedle úspěšně odehrané manželky Adrealis postarala o vytvoření vkusného plakátu podle návrhu režiséry. Ivo Mejzr byl sice zvukařem, ale hlavně v dlouhém předstihu mixel a šikovně vkládal vybranou hudbu mezi jednotlivé scény.

Oba Jančárkové, především herci (Jiří ml. - kupec Baltazara dvojník Antifola syrakuského a Jiří st. - docela odlišné náročné a přesto dobře zvládnuté role Egeona a Doktora Skřípce), ač byli na scéně ND noví, přesto byli nesmírně aktivní i za scénou – jejich zásluhou vznikla část scény a sešly se rekvizity. Dáša Beláčiková, která stojí v čele s výběrem Nového divadla, si nejen zahrála Abatyši, kterou ocenili diváci potleskem na otevřené scéně, ale starala se také o rezervace a nájem prostor ke zkouškám a na představení.

Mnohé režijní rady se uplatňovaly v interakci přímo na scéně a doslova za pochodu. Tomuto způsobu práce se rádi podvolili i kmeti „veškerého divadlování“, jejichž jména zdobila plakáty již někdy v 50. letech, kdy tady v emigraci bylo české divadlo v plenkách. A tak si i náš potlesk zalouží vynikající herci Milan Chrák (Solinus), Josef Čermák (Obchodník) či o něco mladší Jirka Škoda (Angelus). Divákově pozornosti neušel sice v malé roli, ale výrazný Bohdan Zatovkaňuk (Turek), a ani Zuzana Matejkovičová coby Kurtizána a Lenka Nováková ve své energické a přesvědčivé Lucille, stejně jako spontánně a přirozeně ztvárněná Pucka v podání Adriany Kontrové-Soudek. Když ve svém, doslova vycpaném kostýmu coby zemíť služička vstoupila na scénu, její herecká kreace se přiklonila k nevtravé komediálnosti, kterou nemohla – a dobře že ani nechtěla – udržet na uzdě, což zaslouženě ocenili i diváci. Ve víru zkušených se jakoby ztrácejí nováči. Ale není tomu tak. Všichni se svého úkolu zhostili na výbornou. Někteří dokonce i v mluvené roli. Především jsme si všimli statného Žaláříka v podání Martina Martona, který není v Kanadě dlouho a v přátelském kolektivu jistě našel potřebnou oporu. Aaron Chrák, který prý ani je-

dinému slovu českému nerozumí, jak předesílal jeho děd a výborný parťák Milan Chrák, takovým dojmem nepůsobil. Choval se uvolněně a na scéně do dění naprosto přesně zapadl, stejně jako ve scéně s trhovci Kamila Priehodová a Juraj Dargaj. Také děti Elinka a Tomášek Fryntovi s maminkou Janičkou, která dokonce na scéně promluvila, s námi sdíleli radost z tvoření. Elinko, jsi úžasná "herečka" a zaslouhuješ si poděkování i za to, jak jsi pomáhala svému malému bráškově Tomáškově.

Nutno vzpomenout neopomíjitelnou pomoc Roberta Hanouska. Tentokrát stál, máje jisté zkušenosti z řízení her, po boku režiséry coby asistent. Ale když bylo zapotřebí, zaskakoval i na zkoušce oba sluby – což je zá-
ludnější než se zdá, protože musel vědět v dialogích na scéně, kdy a kde se objevit po boku herce. Rovněž práce dalších zúčastněných byla nejen viditelná, ale doslova nepostradatelná. Třeba kostýmy švadleny Věry Ripplové, osvětlovače Karla Tamchyny, nápovědy Zuzky Borky a „scénického všemůla“ Laciho Hamvaše, který všechny ty výkvy a návaly tak charakteristické pro zrod inscenace, balancoval nejen na zkouškách (ale

Milan Chrák

pravděpodobně i doma).

Když se zeptáte Birigy Hamvašové, zda se jí už něco nového v hlavě rodí, souhlasně přikývne. Všechny její práce na scéně Nového divadla se setkaly s příznivým ohlasem příjemců, a tak lze očekávat, že další její výběr (podle ní snad nejveselejší české hry) Veselohra na mostě (nebo něco jiného, ale jistě z českého prostředí), nás potěší: „Mám ráda kostýmové bohatou klasickou hru, ty ze současnosti mě neoslovují. A my víme, že zrovna tak miluje velké obsazení a jeviště plné barev. Už se těšíme, jak se tam zase všichni setkáme. Bude to ale nejdříve o letošním podzimu, v sezóně už čtyřlístí-cáté. Foto John Chrák a autorka

Připravila Věra Kohoutová

Maestro Boris Krajný o Edvardu Griegovi

Na poslední květnový den připravila the Toronto Philharmonia hudební delikatesu: uvede hned tři známá díla tří známých skladatelů, jejichž skvosty se hrají zejména ve velkých světových hudebních domech. Pod taktovkou Uri Mayera, před několika málo roky uvedeného do

funkce šéfdirigenta tohoto čtyřicetiletého plně profesionálního tělesa, v jehož čele stojí ve funkci prezidenta nám známý hudební mecenáš dr. Miloš Krajný, uslyšíme přinejmenším podmanivé skvosty.

Zastavme se nejprve u ne tak docela neznámého skladatele Edvarda Hagerupa Griega hned ze dvou důvodů. Jednak psal tento pohledný muž a skromně působící skladatel, narozený r. 1834 ve městě Norsko království Bergenu, nádhernou romantickou hudbu (teoretikové tvrdí, že je jedním z pilířů hudby 19. stol.), prý přesně takovou, jaká je jeho země, a jednak proto, že byl k interpretaci Griegova Klavírního koncertu, op. 16, povolán český a ve světě známý pianista Boris Krajný. A tak při spojení obého se může Griegův jediný dokončený klavírní koncert pro mnohé posluchače stát hudebním zážitkem až objevitelským.

Hudbě se věnoval skladatel od dětských let. Vedla jej matka, pěvkyně a učitelka piana, která studovala v Německu a Anglii. K hudbě vedla všech pět svých dětí, které seznámila zejména se svými oblíbenými Mozartem a Weberem. Edvardovi se komponování stalo přímo životní nutností. Navštívil mnoho zemí v Evropě, včetně Prahy. Přestože mu bylo v Itálii nabídnuto místo, nepřijal, nemohl se odhodlat opustit zemi. V Oslu se stal šéfdirigentem filharmonické společnosti. Tehdy mj. zkomponoval i skladby pro klavír. Ostatně, říkalo se o něm, že je Chopin severu. „Soubor charakteristických skladeb pro klavír nebyl sice ničím zvláštním, ale Lyrické kusy se díky svému hudebnímu jazyku vydělily z obvyklého rámce té doby. V nich je totiž nejzřetelněji vidět, na čem spočívá autorův hudební rukopis.

Vysledujeme zde vlivy národní hudby i prvky formování hudby tohoto druhu, jež mají obecnou platnost a vyskytují se v dílech mnoha skladatelů, ale jsou transformovány originalitou autora do neopakovatelné podoby, cosí jako zápisník motivů - vzpomeňme na Fibichův cyklus Nálad, dojmy, upomínky,“ uvádí na webu muzikus.cz v článku Podivuhodná melancholie Edvarda Griega autor Lukáš Petřvalský. Skladatel zemřel brzy - ve svých 64 letech. Loučil se s ním celý národ severského království.

K interpretaci Griegova klavírního koncertu oslovila filharmonie Borise Krajného, který v Torontu vystupuje od roku 1972 téměř pravidelně, v některé sezóně i dvakrát. Jaký je jeho vztah k melancholickému skladateli?

Klavírní koncert a moll, op. 16, známý svým úžasně melodickým nástupem jste si vybral do svého repertoáru, proč?

Je to jeden z nejkrásnějších klavírních koncertů. Je také stručný, lapidární, bez obvyklé přehledy, takže pianista začne hrát ihned s orchestrem. Druhá a třetí věta je propojena attacca, melodie středního dílu finální části patří k nejlepším, co Grieg napsal, proto se toto dílo stalo po zásluze jedním z nejpobulárnějších. A proto ho hrají i já.

Víme, z jakého důvodu je tento koncert jediným Griegem dokončeným? Co stálo skladateli v cestě k dokončení těch ostatních?

Neumím přesně odpovědět, zda Grieg zamýšlel zkomponovat další klavírní koncert. Určitě tvořil snadno (podle velkého počtu skladeb, které nám zanechal), nápadů a inspirací měl hojnost a musel vědět, jaké veledilo v op. 16 stvořil. Možná že další koncertní skladbu s klavírem napsat netoužil. Např. Čajkovský svůj slavný koncert b moll zkomponoval jako č. 1. Málokdo ví, že pro klavír napsal ještě dvě koncerty, ale ty se uvádějí dost zřídka.

SPOLEČNÉ FOTO: Zleva (zadní řada) Brigita Hamvašová (režisérka), Jana Fabiánová, Věra Ripplová, Karel Tamchyna, Laci Hamvaš, Jiří Jančárek ml., Martin Márton, Juraj Dargaj, Bohdan Zatovkaňuk, Adriana Kontrová-Soudek

Zleva (odzadu druhá řada) Jiří Škoda, Josef Čermák, Dáša Beláčiková, Jiří Jančárek st., Zuzka Borka, Zuzana Matejkovičová, Jana Fryntová

Zleva (třetí řada) Petr Kohout, Lenka Nováková, Martin Bonhard

Zleva (přední řada) Zuzana Novotná, Robert Hanousek, Věra Marie Kohoutová

Zleva (v popředí) Radka Tamchynová, Ivo Mejzr, děti Elinka a Tomášek Fryntovi, Kamila Priehodová

Druhý monolog bratra Zdeňka o jejích mamince

V těchto časech jsem učil v Líbeznicih u Prahy, byl jsem od roku 1946 ženatý, měl dvě děti, a když Jiří utekl z republiky, staral jsem se o naši maminku, Annu Roznětinskou. Byla vdova, náš druhý tatínek zemřel začátkem války. Stále žila v Kostelci, a poněvadž i má žena odtamtud pocházela, jezdili jsme tam a mamince pomáhali...

Tehdy v listopadu 1949 mně bratr volal telefonem, že je to s ním zlé, abych dělal, že nic nevím, ale on že se ztratil... Lehko se povi, huře dělá. V noci po jedenácté buší někdo na líbeznickou faru - my tam totiž měli být, pak ještě jeden učitel - a chudák starý pan farář k nám přiběhne a šeptá mi, pane učitel, jdou pro mne, opatrujte, prosím vás, mou starou maminku, co tady bydlí... Slíbil jsem mu to, on šel ustrašeně otevřít, ale k našemu překvapení ho estébáci nezatkli, ani si ho moc nevěšili, pouze důkladně prohledali pečlivou faru, i na půdu zašli. Pak udeřila byt kolegy učitele a nás si nechávali nakonec. A padaly otázky, kde je bratr, a že se tady skrývá, a co o tom vím - pořád dokola. Na stole zahledli učebnice angličtiny, na potvoru jsem se právě ten večer učil dlouho do noci, chodil jsem na angličtinu, a to pro mě bylo znamení, že v tom musím být taky zapletený... Fara obsazená, všude estébáci, špatně se mi dýchal, taknou mě či se spokojí jen výhrůžkami? Opravdu nic nenašli, po bratrovi ani stopa, děcka plakala, a tak než odešli, mi přikázali, že kdybych se o Jiřího něco dozvěděl, hned to musím hlásit...

A běžely dny. Pak se to stalo, někdy na jaře 1951. Jednou takhle pozdě večer na maminku někdo klepe, ona otevře a před ní cizí člověk, nějaký Šonský, a že nese od Jiřího vzkaz. Maminka ho pozvala dál, pohostila, on jí předal šest fotografií šestkrát šest. Na snímcích Jiří, Sláva, jeho děti, pak celá rodina, a že prý odjíždějí od Evropy daleko, a tak že posílají alespoň tyhle fotky... To víte, maminka se šťastím rozplakala, viděla, že jsou všichni pohromadě, že vypadají spokojeně, vyptávala se toho člověka a on vyprávěl... Bylo už dost pozdě, když Šonský požádal maminku o přesání. Zaslala tedy naproti k sousedům, v domku bydlel pan Eliáš s rodinou a pak ještě jednonohý pan Antonín Šimáček, kdysi ředitel hospodářské záložny v Benešově. Vysvětlila Eliášovi, že má hosta a neví, kde ho má uložit, pan Eliáš souhlasil a Šonský přespál naproti nám u Eliášů...

Ráno zmizel. A zase šly týdny, ale tentokrát jich moc nepřeběhlo, blížil se konec školního roku, já měl tehdy třídu plnou děvčat, chystal se týdněni

školní výlet, a tak říkám manželce, pojed' s námi jako doprovod. Souhlasila, menšího synka jsme dali k rodičům manželky, aby ho hlídali, dcerku dva a půl roku starou jsme na ten týden odvezli k babičce Cornové, přibalili nějaké šatičky, prádélko - a odjeli jsme na školní výlet. Když jsme se z něho šťastně vrátili a večer vypravili z Líbeznice do Kostelce pro naše děti, bylo tam všechno vzhůru nohama! Babičku Cornovou totiž zatkl StB a odvezlo ji v tom, co měla, na sobě, byt zapečetili a naši malou dcerku dali tajně k sousedům...

Nevěděli jsme, co se stalo, respektive neznali důvody toho všeho, hned jsme začali šhánět, co je s maminkou, bylo jí skoro šedesát, strachy jsme tu noc nespali, co bude asi dál... Našli jsme ji na Pankráci, ale návštěvu k ní nám nepovolili. A protože zajistili i pana Eliáše a jednonohého pana Šimáčka, začali jsme tušit, odkud vane vítr. Ano, toho Šonského před časem

Jiří Corn

zatkl, on vše vypověděl, kde byl, koho navštívil, kde spal, a všichni ti lidé, co mu tak nezištně a s dobrou vůlí pomáhali, čekali teď na soud...

Asi třicet lidí!

Z těch dnů se mi zachoval v ležstřech a různých papírech tenhle dokument:

Krajské velitelství
Státní bezpečnost Praha
Dne 22.6.1951
Oznámení
Krajského velitelství StB v Praze byla zajištěna
Jméno: Roznětinská Anna, nar. 13.1.1893 v Dobrohostově
Bytem: Kostelec nad Černými lesy, Kutnohorská 369
Jmenovanému je možno 1x do měsíce zaslati korespondenční lístek, nebo peníze na adresu Krajské velitelství bezpečnosti Praha 1, Bartolomějská ul. Č. 7. Jiná korespondence bude vrácena odesílateli. Zaslání balíčků není dovoleno. Vyšetřovanci obdrží ústavní prádlo. Je jim rovněž umožněn nákup věci denní potřeby, potravin atd. Ve výši 10,- Kčs denně. Nákup obstarává správa věznic.
Trojúhelníkové razítko
Krajský velitel státní správy v.r.

Podpis nečitelný

Co jsem měl dělat?

Sháněl jsem informace, jestli bych ji přece nemohl navštívit. Tím spíše, že jedním z tamějších bachařů byl Kostelecký - vyloučeno! Dokonce mi dvakrát vrátili peníze, které jsem mamince podle těch instrukcí - že má možnost demě si nechat nakoupit za deset korun - poslal. Stěžoval jsem si na to 6. srpna, poznamenal jsem, že jsem už předtím žádal, aby nám byly vráceny šatičky a prádlo, které měla u babičky naše dcerka, když jsme ji tam na ten nešťastný týden dali, ale vůbec mi neodpověděli, holt páni nad životem a smrtí, zapečetili babiččin byt a tím to pro mě skončilo.

Nevěděli jsme, co bude dál.

Přešly prázdniny, maminka zůstávala stále zavřená, začal nový školní rok - tehdy jsem se dozvěděl, že 18. října bude velký monstrproces, na který režim pozval nejen praktikanty z řad dělnických prokurátorů, ale i zástupce ONV z těch míst, odkud pocházeli obžalovaní. V našem případě zástupce okresu Praha-východ slyšel, že ta Roznětinská-Cornová má tři syny a jsou to pěkní ptákové, jeden před časem utekl do Austrálie, druhý je někde v Německu a třetí učí v Líbeznici; hned se to projednávalo

U nás. Jedenáct dní jsme nesměli do školy, a že musím k lopatě. Pak se mě zastali rodiče a vyhodili mě pouze ze všech veřejných funkcí, já dělal hodně v oblasti kultury...

Ale abych se vrátil k mamčině osudu.

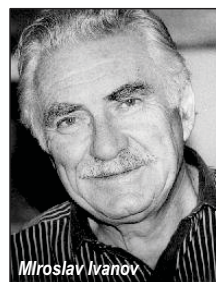
Dostala jeden a půl roku nepodmíněně, pokutu 10 000 Kčs a zabavení všeho majetku. Odvezli ji do Rakovníka, tam bydlela ve vězeňském lágru a denně musela pracovat v místní kachlárně. Když si odpýkala polovinu trestu, mohla požádat o podmínečné propuštění, páni nahore souhlasili s tím, že to musí schválit MNV kostelec. Tak jsem byl za předsedou, nějakým Karlem Zárubou, prošel jsem ho a on mi řekl, a pak i jménem MNV napsal, že je maminka v našem městě nežádoucí a ať sedí dál...

Jednonohý pan Šimáček, co bydlel v domě, kde přespál ten Šonský, dostal pět let, pan Eliáš, který Šonskému poskytl nocleh, vyfasoval deset let v Jáchymově, i rodiny obou byly těžce postiženy. Na maminku to všechno moc zapůsobilo, i výčitky měla, ale nikdy neztratila víru a přesvědčení. Dokonce z rakovnického vězení propašoval Jiřímu moc pěkný vzkaz, který mu do Kanady později přivezl nějaký Ota Macháček, známý Ripkovy rodiny; taky utekl.

Maminka Cornová vzkazuje z vězení synu Jiřímu:

„Můj drahý synu. Ku Tvým milým narozeninám hojnost, zdraví a splnění všech Tvých přání, hlavně spokojený a klidný život Tobě, můj miláčku, z celého srdce přeje Tvoje maminka.

Rakovník, 24.IV.1952

Miroslav Ivanov

Matičko boží, vroucně Tě prosím, opatruj všechny, jenž v srdci nosis. Opatruj děti moje a všechny mě milé, abychom se ve zdraví dočkali chvíle, až já se domů ve zdraví vrátím, pak jejich lásku láskou svou splatím. Maminka

Žij jenom rozumem a zašlap každý cit - cit, to je místo, kde raněn může být. Žít jenom rozumem? Zašlapat každý cit? Pak nejsi člověkem, chceš-li dle toho žít. Žij ve vzpomínkách stále s Vámi, když jsou ty nejkrásnější chvíle ve vězení. “

Kolik maminek takto čekalo na setkání se svými dětmi. Kolik matek sdílelo krutost komunistického systému společně se svými dětmi. Ve stejném žaláři. Za stejného bití a týrání. Jak těžké bylo pro ně vidět svoje děti v neutěšeném prostředí věznic. Jak je muselo mučit vidět svoje dcery denodenně ujařmené, oděné ve vězeňských satech, bez úsměvu a další životní perspektivy. Vzpomeňme na nám z nejbližších, Edušku Ottovou a její mámu a další statečné ženy, kterým už ani slzy nestačily, aby všechnu tu bolest vyplakaly. Ale nevzdaly se. Zůstaly hrdé na svoje přesvědčení a odhodlané se jím v životě dále řídit.

Tak jim velela demokratická tradice, tak jim velel jejich charakter a úcta k lidské důstojnosti. I za cenu ztráty domoviny, kterou tolik milovaly.

Vám všem, naše maminky, posíláme kytičku vzpomínek svázanou z lásky a úcty k Vám.

Úryvek z knížky Miroslava Ivanova Čech v Kanadě o exulantu Jiřímu G. Cornovi (nakl. Faun Praha, 1994) jsme chtěli u příležitosti Dne matek, který připadá na 13. květen, vzpomenout na naše nejdražší. Přípravila - vk-

STALO SA 1. MÁJA

PAVEL TAUSSIG

Už starí Slovania vedeli, že psou povinnosťou starších je porozprávať mladším (moja kreácia) najzaujímavejšie zážitky z ich života, aby tieto neupadli do zabudnutia. V duchu tejto tradície sa chcem s niekoľkými narodeninami podeliť o moje milé spomienky na Jozefa Vissarionoviča Stalina, presnejšie povedané na slávnostné odhalenie jeho súsošia na Letenskej pláni v Prahe dva roky po jeho úmrtí.

V šk. r. 1954/55 som študoval dva semestre ako takzvaný výmenný študent v Prahe. Výmena českých a slovenských študentov sledovala ušľachtilý cieľ: utužiť vzťahy medzi bratrskými národmi. V praxi to vyzeralo tak, že o štúdium v Prahe mali záujem bratislavskí študenti s českými koreňmi, vzťahy ktorých utužovať nebolo treba. A kto bol presvedčený, že na západ od Malaciek žijú výlučne bezbožníci, od nepamätí roduveru Slovac biľagujúci a gníviaci, tomu, verabože, nenačínalo do Prahy sa terigať. Z českých študentov, pokiaľ viem, takisto jakživ nik o ročné štúdium v Bratislave interese neprejavil. O Krásavici na Dunaji mali v tých časoch bratia Česi asi takú mienku, ako Bratislavčania o Snine či Čiernej nad Tisou: že je to nezaujímavá obec kdesi na východe republiky s obyvateľstvom, hovoriacim nezrozumiteľným nárečím. Ale to nebol môj problém.

Keď som z fakulty prešiel cez námestí Krasnoarmějců (dnes Jana Palacha) k Vltave a pozrel som sa po prúde šrégom na druhý breh, zhrozil som sa: na Letenskej pláni sa týčila obluda čudných tvarov, ktorú som po prvom šoku identifikoval ako súsošie. Na jeho čelnej stene smerom k rieke sa majestátne týčil priam nebies sa dotýkajúci nesmrtný Jozef Vissarionovič. Za ním rad československých pracujúcich s budovateľským úsmevom na perách. Rozbehol som sa po nábreží k Švermovnu (dnes Štefánikovu) mostu a zistil som, že z druhej strany dopĺňal pomník zástup rovnako rozradosnených pracujúcich z krajiny, v ktorej zajtra znamená večera. Súsošie vlastne vyzeralo ako dokončené, ale pod ním sa to hmýrilo robotníkmi, ktorí vylepšovali veľkolepé schodišťa od rieky na Letenskú pláň. A ďalší zasa priam stachanovským tempom vrážali do svažu železnú traverzu. Báťuška JVS pritom hľadel dobrotivým pohľadom cez Čechův most a Revoluční třídu až hen k Prašnej bráne. Bol tak neskutčne gigantický, že toho nášho trojmetrového bronzového neboráka zo Staliňáku mohol použiť na uchovávanie fajky. Pri pohľade od východu bezpečne prevyšoval Hradčany. Z námestí Krasnoarmějců ale veže Svatovítskej katedrály predsa len o chlp prečnievali a čudoval som sa, že ich súdruhuvia nedali zrúcať, aby Moskve dokázali, čoho si vážia väčšmi. (V Bratislave, ako vieme, koncom päťdesiatych

► ze str. 10

rokov pred dokončením sochy Červenoarmeja na Slavine zbúral vežu nového kostola na Kalvárii, pretože bola o štipku vyššia...

Kolegovia z fakulty ma ochotne poučili, že autorom tohto veľdiela je sochár Otokar Švec, uznávaný umelec, žiak Myslbeka a Štursu. Súťaže sa zúčastnil, pretože ako člen príslušného umeleckého zväzu sa jej nemohol nezúčastniť, ale nerátal s tým, že jeho návrh zvíťazí. Ďalej som sa dozvedel, že podľa pôvodného plánu mal byť tento trojdimenzionálny skvost socialistického realizmu slávnostne odhalený k výročí VOSR 7. novembra (po česky pravdaže VRSR), ale že objektívne ťažkosti prinútili stavbárov termín o pol roka posunúť. Pod ťarchou kamenného hosta s perepúťou že sa totiž začala zosúvať pôda a hrozilo, že súdruhovia a súdružky s najväčším priateľom československých pracujúcich na čele sa aj s piedestálom zošmyknú dolu príkrou stráňou priamo do Vltavy. Preto teraz stavbári urýchlene upevňovali svah a terén zokolovali. Polrok mi uplynul ako voda a bol tu 1. máj. V podvečer mal byť pomník konečne odhalený, čo som si samozrejme nemohol nechať ujsť. Tým skôr, že i niekoľko kolegyn z ročníka sa ráno v prvomäjovom sprievode vyjadrilo, že sa prídu na ten cirкус pozrieť z nábrežia pred fakultou. Musím sa totiž priznať, že v kameň pre-tavený hold československého ľudu nesmrteľnému kormidelníkovi a záruke svetového mieru, hocak siluete Matičky dominujúci, nebol pre mňa v Prahe tým najväčším zážitkom. Tým boli totiž dievčence. Neboli krajšie, než bratislavské, ale bolo ich jedno-ducho viac. V Bratislave študovalo v mojej kombinácii v ročníku sedem chlapcov a tri dievčatá, navyše všetkých zadane. V Prahe to bolo dvadsať-päť dievčat na päť chlapcov. V rámci celého ročníka to vyzeralo podobne. K tomu treba prirátat, že som mal istý bonus cudzinca. V tom čase totiž v Prahe skutočnými inostrancami nebolo, takže už prostého Bratislavčana obklopovala zvláštna aura čoho-si exotického. Možno, že študentky verili slovám pesničky Já měla ráda/seržanta ze Slovenska./ten mě milová./ byl to kluk sakramentská,... nepoznajući druhou poloviciu sloky: „ako tá láska vyzerá, / nechal mi tripla, mi- zera! Nevylučujem ani možnosť, že vo mne podaktoré videli dedičia tradi- cie Jánošíka, Nikolu Šuhaja, či Sten- ku Razina. Riadiac sa slovami pes- ničky Není-li tu ta/, kterou mám tak rááád/, tak mám rád tu/, která je tu... (z muzikalu Divotvorný hmeč, text V&W, hudba Burton Lane) chodil som s jednou kolegynou do divadla, s druhou do kina, s treťou do Mauzo- lea Klementa Gottwalda (ale tam iba raz). Aj Slováci mali podobnú pesničku o záletníkovi: Mne sa každé diev- ča páči./ Zuzka, Marka, nebo Anči, za to ja Vám veru nemůžem,... (text Otto Kautšitz, hudba Karol Elbert.) Nebe- zpečnosť, že by som idúc s jednou stretol druhú či tretiu, bolo vďaka roz- lohu hlavného mesta republiky na rozdiel od Prešporka temer nulové. A to som ešte ani nespomenul, že som bol vlastne po prvý raz v živo- te bez rodičovského dozoru. V Brati- slave som pochopiteľne býval doma, o mojich frajerkách mali rodičia pre-

hľad. Stalo sa dokonca, že sa ne- šťastnou náhodou poznali s rodinou mojej prechodne vyvolenej, čo malo za dôsledok dvojnásobnú kontrolu. Večierka bola o jedenástej. Ale aj bez ohľadu na rodičovské zákazy sa pre mňa spoločenský život končil najne- skôr o polnoci, pretože vtedy odchá- dzal z mesta posledný trolejbus a ne- bolo v tých časoch pre mňa na svete takej bytosti, kvôli ktorej by som bol býval ochotný trepať sa temnou no- cou pešo hore kopcom - dolu kopcom na ďalekú Patrónku.

Keď sa na vltavskom nábreží zača- lo stmievať a z amphiéonov zazne- li budovateľské pochody, zvitlil som sa s dvomi kolegynami, ktoré podľa mojich informácií zo zvyčajne do- bre informovaných kruhov mali stá- lych priateľov, takže boli pre mňa za- kázaným ovocím. Vysvetlili mi, že s chapcami boli síce dohovoréné, len- že v tej tlačnici sa zrejme minuli a tak boli rady, že majú aspoň mňa. Čakal som, že plastika bude ukrytá pod plachtou, aby bolo čo odhaľo- vať, no sklamal som sa. Stála tu v pl- nej škaredosti, potvrdzujúci protišťatý vtíp, že súdruhovia stoja vo fronte na mäso a Stalin sa usmieva, pretože je prvý. Dievčence mi prezradili príčinu. Plachta, ktorá by bola tú masu ka- meňa zakryla a trhnutím povrázku z nej sklzá, by bola musela mať rozlo- hu futbalového hriska. A keby sa bolo podarilo ju cez súsošie prehodiť, bola by sa pod vlastnou ťarchou okamžite pretrhla. Usporiadateľom neosta- lo iné, než po západe slnka geniál-

Pavel Taussig

neho vodcu s jeho súputníkmi jedno- ducho osvetliť reflektormi. Ale kým k tomu došlo, vystriedali hudbu preja- vy. Dodatočne som sa dopyčul, že slávnostného aktu sa zúčastnil aj sú- druh Chruščov, ktorý údajne neofici-álne komentoval pomník slovami Pri- liš veľký, príliš neskoro! Lenže to nás v tej chvíli naozaj nezaujímalo. Keď nekonečné ódy na Leninovho pu- sijáča dozneli a hudba zanútila, keď už v tej chvíli naozaj nezaujímalo. Keď nekonečné ódy na Leninovho pu- sijáča dozneli a hudba zanútila, keď už v tej chvíli naozaj nezaujímalo. Keď nekonečné ódy na Leninovho pu- sijáča dozneli a hudba zanútila, keď už v tej chvíli naozaj nezaujímalo.

O jej príčinách sa nevedelo nič kon- krétného, šuškaľo sa, že ho strana a vláda kritizovali, pretože nezohľad- nil zosuv pôdy, no zlé jazyky tvrdili, že sa nedokázal zmieriť so stratou priateľov, ktorí ho kvôli nadmernému okladzaniu Jozefa Vissarionoviča ne- úprosne ignorovali. Bolo krásne počasie, ako sa na 1. mája patrí a nikomu z nás troch sa nechcelo ísť do internátu tým skôr, že každý býval v inom. Tak sme sa rozhodli, že si pozrieme uja Džugaš- vilihu zblízka. Chytili sme sa za ruky, aby sme sa v tej tlačnici nestratili a

nechali sme sa unášať davom, ktorý nás, či už sme chceli, či nie, k sebe ťahal. A my sme čoraz viac chceli, než nechceli. Dokonca aj keď už toho vonkajšieho tlaku bolo menej a my sme stúpali po jednom z dvoch ne- konečných symetrických schodísk, pravdepodobne inšpirovaných kres- ťanskou víziou o vstupe veriaceho do neba, kde naň čaká prísny, no dobro- tivý Boh Otec... Schody na Letnú kon- čili pod generalissimovými podrážka- mi. Na Letenskej pláni sme si našli lavičku mimo dosahu reflektorov, pod námi ležala nočná Praha a dookola rástol orgován. To už sme presedla- li na posunkovú reč, bolo nám prítom fajn a dievčence sa správali tak, ako keby ani frajerov nemali. Aby nevzi- kol falšný dojem: pod pásmom bolo všetko tabu, možno ani nie tak kvôli našej vysokej socialistickej morálke, ako skôr preto, že antikoncepcná pi- lulka bola vtedy ešte len hudbou bu- dúcnosti. Ale aj tak som vďaka týmto síce neúplným, zato však dvojnásob- ným erotickým radovánkam získal k ozrutánskému súsošiu za chrbotom priateľský vzťah. Rovnako, ako Eva a Miluška. Všetkým trom sa nám tento večer veľmi páčil a sľúbili sme si, že ostane našim tajomstvom. Sľub sme dodržali, až do konca semestra sme iba niekoľko razy na seba sprisahá- necky žmurkli.

Ani jeden z nás pochopiteľne netu- šil, že čoskoro sa pod plastikou za- čne prepadať pôda rýchlejšie a oveľa nebezpečnejšie, než doteraz. Týžde- ň-dva po spomínanom slávnostnom akte navštívili súdruhovia Chruščov a Bulganin Jugoslávii, kde sa na fut- balovom ihrisku v Belehrade domá- cine verejne ospravedlnili za Stalino- ve dlhoročné nepravdivé osočova- nia. Tým síce trochu znepokojili čes- koslovenských papalášov, pretože v našich väzeniach sa to v tom čase ešte hmyřilo odhalenými a priznává- mi sa agentami krvavého psa Tita. Ale načas sa podarilo zahrať to do autu. Skutočná pohroma nadišla po deviatich mesiacoch, keď Chruščov na 20. sjazdu KSZ obvinil dovtedy nedotknuteľného praporečníka mieru z pester palety zločinov. Teraz už ani ten najvernejší nohsled nemohol ne- vidieť, že s tým nešťastným pomní- kom na Letnej bude treba čosi urobiť. Povrávalo sa, že vtedy ktosi napísal vápnom (spraye ešte nejestvovali) na podstavec: Pepiku, bacha, jsou Ti v patách! Rozhodnutie o likvidácii sú- sošia samozrejme nepadlo deň po Chruščovom prejave, pretože naši súdruhovia ešte dlhé roky dúfali, že sa napokon všetko na dobré obráti. Ale ničovo nepodálajes: nakoniec im nezostalo inšie, než ho v r. 1961 po- mocou 800 kl dynamitu vyhodit do vzduchu. Keď som potom po prvý raz videl Letnú bez sochy, bral som to ako osobnú urážku...

Časť dlaždic, ktorými bol obložený sokel, neskôr použili pri úprave dlaž- by druhého hradskeho nádvorja na Hradčanoch.

Na tých zvyšných sa dnes prehá- ňajú chlapi na skatebordo. Na podstavci hrdzavie čudný metronóm. Schodište nik neupravuje a príroda si ho pomaly berie späť ako mestá Az- tékov: medzi dlažbou sa predierajú malé briezky, milované to stromy Jo- sefa Vissarionoviča...

Foto Jana Kališová
Frankfurt/M., máj 2010

Maestro Boris Krajný...

► ze str. 9 **Co Vy na Griegovi oceňujete jako pianista a co jako posluchač?**

Grieg byl zřejmě znamenitým pianistou, pro klavír psal celý život, napsal desítky programních skladeb (přesně jich je 66), které jsou v různých opusech vydaných pod titulem Lyrické kusy. Je to vlastně jeho deník - vedle zvukomalebných půvabných kousků (Ptáček, Motýl, Potůček) najdeme Elegii, Scherzo, Nocturno, ale taky Melancholii, Norskou melodii, Tanec i Pochod.

Vedle vážných témat např. Home-sickness nalezneme také důkaz o jeho smyslu pro humor v Babiččině menuetu. Samozřejmě mezi nejznámější díla náleží Solveiga píseň a suita Peer Gynt.

Koncert Edvarda Griega se také hraje na dvou pianech (usužují tak, neboť jsem viděla nabídku notového záznamu na internetu) - kdo by mohl být Vaším partnerem, s kým byste chtěl tuto sonátu hrát? Anebo dostane pianista spoluhráče již zrozeného?

Koncerty pro dva klavíry se obvykle hrají při studiu, kdy druhé piano nahrazuje orchestr. To znamená, že hraje mezhry, ale také orchestrální kontrapunky a imituje sólové nástroje symfonického tělesa. Při různých klavírních soutěžích (kdy ve finále - většinou z finančních důvodů - orchestr není) jej nahrazuje také pianista - pak je obvykle určen jeden doprovodce pro všechny soutěžící.

Některé skladby jsou ovšem napsány výhradně pro dva klavíry (např. Bartókova Sonáta pro dva klavíry a bicí nástroje, nebo Stravinského Svatby jsou napsány pro sbor a dokonce klavíry čtyři!) nebo i různé přepisy symfonických děl buď čtyřruční nebo pro dva nástroje.

Jste novavo hostem Torontoského filharmonického orchestru již několikrát, co na něm oceňujete?

Orchestr je složený z ostřílených hráčů, kteří jsou zvyklí nejen společně hrát, ale také se navzájem poslouchat. A to je nejdůležitější předpoklad ke zdárnému interpretačnímu vyjádření.

Torontská tělesa Vás k hostování zvou poměrně často, znáte tedy hu- dební atmosféru tohoto velkoměsta, jak byste ji charakterizovali?

Myslím, že Toronto patří k největším hudebním metropolím světa, které lze spočítat tak na prstech dvou rukou.

Pane profesore, vyučujete na HAMU v Praze, patří Grieg mezi oblíbené skladatele mladých lidí? Nebo jej berou spíše jako nutnou součást svého vzdělání?

Každý, kdo se zúčastní přijímacích zkoušek na AMU (z jakéhokoli oboru) samozřejmě ví, kdo to byl E. Grieg, neboť na této výběrové škole se např. Houslové sonáty i jiná díla provozují. Zůstává ovšem otázkou, co o něm a jiných skladatelích nebo vůbec o (tzv.) vážné hudbě ví mladá generace. A zda vůbec vědět chce...

Je možné poměřovat hudební bohatost života severní Ameriky s evropskými zeměmi?

Vzpomínám si, jak mi jedna hudebnílovná dáma z Ameriky řekla: „.... víš, tady v Evropě je všechno na jednom místě - Bach v Lipsku, Mozart v Salzburgu, Beethoven ve Vídni, Chopin v Paříži. Místa, která jsou pro Evropana vzdálena stovky nebo tisíce km, jsou pro obyvatele amerického kontinentu "on one spot". Myslím, že největším vkladem Ameriky je neutuchající zájem o klasickou hudbu (o čemž svědčí mj. také fakt, že na palubu sondy Voyager II, která byla vypuštěna r. 1972, a míří již mimo naši galaxii, umístili vědci nahrávku J. S. Bacha s G. Gouldem na první CD, které bylo vůbec lidstvem vyrobeno). Kéž by toto vzácné rozlišení kvalit hudby zůstalo zachováno dalším generacím.

Dalšími skladateli, jejichž díla filharmonie předvede, jsou klasicistní Ludwig van Beethoven a současný kanadský skladatel Rymond Murray Schafer.

Beethovenova slova „Chytil osud pod krk, nesmí nade mnou zvíťazit...“ naprosto jasně vyjadřují, jak složitý život žil. Už od svého dětství. Nikdo netušil, že jednou toto záračné a současně vlastním rodicem vydrávané a ubíjené dítě ovlivní hudební směr nejen doma, ale i v celé Evropě. Jeho Eroica, třetí symfonie v pořadí, patří k jedné z jeho devíti nejhranějším.

Na programu bude i dílo Cortege soudobého kanadského skladatele Rymonda Murrye Schafera (*1933), jehož celoživotní práce byla oceněna mj. i cenou Glenna Goulda a později cenou Waltera Carsena, udělenou mu Canada Council for the Arts.

Koncert se koná 31. května ve 20.00 v Toronto Centre for Arts, 5040 Yong St. W., Toronto, rezervace na www.torontophilharmonia.com. Filharmonie nabízí dva listy za cenu jednoho. Vezměte s sebou i své přátele.

(Foto autorka)

Za rozhovor srdce děkuje Věra Kohoutová

Ptá se ve svém dopise prof. Zdeněk Smejkal: "S potěšením se dočítám, že České filmové centrum uspořádá v USA putovní přehlídku českých filmů. Jak známo, americký filmový trh je pro české filmy hermeticky uzavřen. Proniknout naň se dá jen výjimečně, a to v omezeném rozsahu. České filmy se takto promítaly po dvanáct let pouze v Brooklyn Academy of Music, NY.

Letos poprvé se má tato akce rozšířit i na dalších sedm měst - Los Angeles, Salt Lake City, San Francisco, Chicago, Portland, Washington a Seattle. Jaké filmy se americké veřejnosti předvedou? Jde o zásadní výběr toho nejlepšího z produkce posledních let: Alois Nebel, Čtyři slunce, Rodina je základem státu, Odcházení, Nesvatboha, Občanský průkaz a Pouta. A od května do července je budou doprovázet i některé tvůrce - Radim Špaček, Tomáš Luňák a Bohdan Sláma. Dostal jsem už pozvání, abych se na tuto přehlídku z Vancouveru do Seattlu vypravil. Přehlídka se prezentuje jako nejvýznamnější akce

MY V KANADĚ JSME VOSK?

s českým filmem na severoamerickém kontinentu za poslední léta. Je-li řeč o severoamerickém kontinentu, nemůže mne napadnout: nedala by se taková přehlídka rozšířit i na Kanadu jako nedílnou součást daného světadílu? Mám zkušenost, že se podobné přehlídky ve Vancouveru pořádají napořád a že se těší živému zájmu.

„Dobrý den, zdravím z letadla“, odpovídá redakci Nového domova Irena Kovářová, nezávislá filmová konzultantka českého filmu a umění v New Yorku, „každopádně správně předpokládáte, že se přehlídka účastní. Těší mne ohlas a pozitivní reakce pana Smejkal na výběr filmů.

Jak si dokážete představit, s putovní přehlídkou současných filmů to není zrovna jednoduché zařizování. Kromě kin a Českého filmového centra se na jejím pořádání podílejí také v místech konání konzulové a další české instituce, jako je České centrum New York, ambasáda v DC apod.

Letos jsme podnikli jakýsi test a uvidíme, jak to bude fungovat. S osmi městy byla obrovská práce, ale konání v Kanadě v budoucnu nevyklučuje. Ovšem zatím je to předčasné plánování, dokud neznáme úspěch letošního turné.

S novými filmy to není totéž jako s archivními retrospektivami. A pokud se o ty jedná, Kanadu vůbec nemijí: cokoliv českého se koná ve Vancouveru, většinou se na tom podílí: např. v červenci zde bude úplná retrospektiva Jana Švankmajera, která poté zavítá i do Montrealu.

Bude-li letos úspěch v USA, určitě při další příležitosti zvážíme rozšíření do Kanady. Byla bych ráda, kdyby se našla v budoucnu nevyklučuje. Ovšem zatím je to předčasné plánování, dokud neznáme úspěch letošního turné.

Rozmnožovací schopnosti mezinárodních organizací jsou porovnatelné s energií zhoubných nádorů. Evropan je svědkem takových metastáz: z ohniska v Bruselu a o to víc se jim daří v globálních, celosvětových dimenzích. Stačí zalistovat v příslušných fasciklech s údaji o organizacích s přemnoha zkratkami: od AU (African Union) s hlavní adresou v habešské Addis Ababě, OPANAL (španělská zkratka pro Agency for the Prohibition of Nuclear Weapons in Latin America and the Caribbean), sídlo v Mexico City, CAN (Andean Community of Nations), Lima, Peru, až po WTO (World Trade Organisation) v Ženevě.

Mnohé jsou větve OSN s označením "specialized agencies": FAO (Food and Agriculture), starost o stravu a zemědělství, Řím hlavním velitelstvím. ICAO (International Civil Aviation), letecká doprava, Montreal. IBDR (International Bank for Reconstruction and Development), ona Světová banka, Washington, D.C. I M F (International Monetary Fund), Mezinárodní měnový fond, tamtéž. ILO (International Labor Office), Ženeva. IMO (International Maritime Organisation), Londýn. ITU (International Telecommunication Union), Ženeva. UPI (Universal Postal Union), Bern. WHO (World Health Organisation), Ženeva. Zkratky byrokratických útvarů dalších a dalších jako třeba IAEA (International Atomic Energy Agency) nespádají do kategorie "specialized", ale "related" agencies, rozdíl mně přemálo pochopitelný. Tamější mohutný areál v předměstí Vídně jsem navštívil, trochu poznal ILO v Ženevě, dost poznal UNICEF (United Nations Children Emergency Fund), v New Yorku, organizaci s počináním hodně užitečným, což nevrhám proto, že to bylo dlouholeté pracoviště mé manželky.

Tématem tohoto textu má ale být UNESCO (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organisation), sídlící v Paříži. Do tamější velestavby jsem nikdy nevkroutil a tedy nemohl ocenit přednosti jejích WC prostorů a dalších užitečností, o nichž mě informoval nyní již nežijící spisovatel Jan Beneš. Ve svých exilových začátcích se tam pravidelně vtel, vykoupal, všelijak si liboval.

Po listopadovém kotrmelci jsem měl příležitost obohatit se přátelstvím Jaroslavy Moserové, mimořádného multitalentu (lékárka, malířka, spisovatelka, též výtečná pianistka, velvyslankyně, senátorka, načež až do své předčasné smrti vysoký funkcionář ("President of the Czech Commission for UNESCO. Member of the UNESCO Executive Board" takto je psáno na její vizitce, co tu stále mám).

UNESCO mezi svými původními užitečnými aktivitami

UNESCO - JEDNA Z NĚKDEJŠÍCH NADĚJÍ LIDSTVA

PRO ND OTA ULČ

pocitilo významné památky, například Fez v Maroku, Akropolis v Řecku, Borobudur v Indonésii, oceněním World Heritage Sites všeho lidstva. Taková uznání se rozmnožila všemožnými směry, počty se dostalo i české kotlině, nejen náměstí v Telci a zámku v Českém Krumlově.

Dobrou náladu při našich setkáních, kdy jsme se pouštěli do těchto témat, jsem nechtěl pokazit do tazy na její pravděpodobnou zkušenosť této s hanebným zpolitizováním údajně výchovně, vědecky, umělecky orientované organizace. Nejvíce škody tam napáchal Amadou Mahtar M'Bow ze Senegalu ve funkci Director General. Vládl v letech 1974 - 1987, než se ho podařilo vystřadit, čili v období, kdy má informatorka dlela v kleci a poinvazní normalizátoři si ji určitě nevybírali k reprezentaci jejich režimu ve světě.

V roce 1974 UNESCO na své General Conference hlasovalo pro vyloučení Izraele. Dva roky poté mu členství sice bylo navráceno, ale současně s odhlasovanou rezolucí zatracující Izrael pro zločin údajně "cultural assimilation". V roce 1978 následovala další zatracující rezoluce, korunovaná 1980 rezolucí s písmeny NWICO (k vytvoření New World Information and Communication Order), eufemistické označení cenzury v podobě "Kódu mezinárodních pravidel žurnalistické etiky".

Západ neúspěšně protestoval proti přibývajícím zpolitizovaným organizacím, jakož i jejímu mizernému vedení senegálským direktorem. Když se nepodařilo dosáhnout nápravy, USA v roce 1984 (doba to Reaganova) z UNESCO vystoupily a rok poté je následovala Velká Británie a Singapur. Další západní demokracie hrozily učinit totéž. M'Bow se tuze vzpouzel a teprve v roce 1987 přestal usilovat o své znovuzvolení.

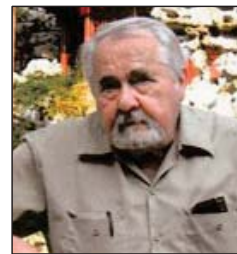
Nahradil ho Španěl Federico Mayor Zaragoza (proti němuž hlasovala většina afrických delegátů) a setrval do roku 1999. Po něm přišel Japonec Koichiro Matsuura (1999-2009), nahrazen byl

nynější ředitelkou: Bulharka Irina Bokova, v Moskvě vystudovaná. UNESCO se jen poněkud málo vylepšilo.

Poté, co žádost PA (Palestinian Authority) o přijetí za plnoprávného člena OSN neuspěla zásluhou amerického veta, UNESCO žadatele přijalo do svých řad většinou 107 hlasů proti 14, s 52 opatrnými, kteří se hlasování zdrželi. Americký zákon (přijatý ještě před Obamou, jemuž se ho prozatím nepodařilo zničit) ale zakazuje své vládě financovat organizace ve prospěch PA, dokud nesplní svůj dřívější závazek k mírovému vyjednávání s Izraelem a jeho právem vůbec existovat. Obamova administrativa neměla jinou možnost, než nedodat 78 milionů dolarů (americký podíl 22% do UNESCO rozpočtu). Politicky tuze korektní, multikulturní kruhy velice nelibě zareagovaly též s asistencí komika Johna Olivera s jeho Comedy Central's The Daily Show. Ten ve svém vystoupení oznámil: "Neměli jsme absolutně jinou volbu než zabránit

pohodlného se však neposuzuje vlastní rozhodnutí, aby Sýrie, její mordýřský režim, zasedl ve výboru pověřeném starostí o lidská práva.

Její prioritou ovšem není starost o hladové černoušky, ale o blaho UNESCO, jež z celkového

rozpočtu 326 milionů USD 87 procent spotřebuje pro své kádry, z nichž většina s šesticiferným nezdaněným platem si lebedí v Paříži a nikoliv někde v nevábném terénu. Auditóři (revizori účtů) zjišťují plýtvání, luxusní výdaje, letenky jen v první třídě. Nikterak však prvotřídní pracovní výkony ("many of UNESCO's employees don't know what they are supposed to be doing").

Těž pár slov o onom údajně šlechtěném Gabonu: maličké sice stát, ale devátý největší zdroj ropy na africkém kontinentě. Jeho potenciální bohatství už víc než 40 roků plundruje rodina prezidenta Ali Bongo Ondimba. Vyšetřující zpráva amerického senátu ho charakterizuje jako "pověstného pro hromadění obrovského majetku, v zemi známé pro svou chudobu." Freedom House hodnotí Gabon jako osklivou, již desetiletí trvající diktaturu se značnou korupcí ve společnosti a s mučením ve věznicích.

Ony dva miliony dolarů byl prezident ochoten poskytnout jako odměnu za jmenování do výkonného výboru UNESCO. Jedna soukromá gabonská organizace se obrátila na ředitelku Bokovu a ovšem neuspěla se žádostí, aby odmítla přijetí těchto peněz tolik potřebných nutným domorodcům.

Ředitelka při zdůrazňování zásluh své organizace často zdůrazňuje výchovný program o holocaustu, jenž je americkou vinou je tuze ohrožen. Ve skutečnosti se tomuto programu na plný úvazek věnuje pouze jeden zaměstnanec, placený z izraelských zdrojů. Palestinian Authority - v OSN dosud fungující jen jako pozorovatel (Observer), má ve svém znaku mapu, na níž stát Izrael neexistuje. Obtížná by byla představa, že nyní jako povýšený plnotučný člen UNESCO by mapu pozměnil.

Rovněž končím s váháním při představě, zda plýtvání v Paříži překonává to bruselské. KONEC

finanční pomoci obětem tsunami a hladomorem trpícím africkým dětem."

Po té, co se dozvěděl, že africký stát Gabon poskytl dva miliony dolarů, tento chechtálek tam ospěchal a diváky obveseloval dalšími pořady, jak že veličan Gabon dovede mávat americkým ubožákem. Solidní časopis Atlantic si takové legrácky značně pochvaloval.

Víc se mi podařilo dozvědět se z objektivního zdroje The Weekly Standard (16.4.2012, text s názvem "UNESCO Funny Business", autorka Claudia Rosett). O úsilí moskevsky trénované generální ředitelky, která započala diplomatickou kariéru v bulharských službách za tuhého komunistického režimu: nemínila poukázat členské země ke změně v jejich hlasování, ale přitlačit Washington, aby platil. Za posledních šest měsíců přiletěla se skupinou přesvědčovačů na dvanáctidenní cestu s šesti zastávkami zdůrazňovat primární roli UNESCO, již outdated ("stáromódní") americký zákon způsobuje inconveniencing ("nesnáze, nepohodlí"). Za něco ne-

CESTA NA KANOI PO STARODÁVNÉ VODNÍ TRASE KANADSKÝCH VOYAGEURŮ Z MONTREALU DO JEZERA SUPERIOR

Jelikož, kromě luštění, jde hlavně o karbohydráty, obohacoval jsem jídla hovězím jerky. Vařil jsem taky polévky ze sáčků. Pokud jsem měl ráno v táboře čas, vařil jsem si k snídani ovesné vločky, nebo krupicovou kaši. Ta speciálně nabyla prakticky z ničeho, což jsem si dobře pamatoval z dětství podle pohádky „Hrnečku vař!“. Jednou jsem ji dělal bílou z pšenice, jindy žlutou z kukurice, aby se to neznechutilo. K tomu jsem si vařil kafe nebo moku. Později, při vyplouvání před rozbrskem, jsem snídal až po dvou hodinách v lodi. Typicky jsem si prostě vyspal sáček instantních vloček rovnou do úst a něčím jsem to zapil. Přesná dávka v lodi sestávaly hlavně z proteinových čokoládových tyčinek, ořechů a sušeného ovoce. K obědu jsem měl často suchary se sýrem, či s miniaturami konzervičkou pářečků. Jindy to bylo jerky. Do dvou vinylových lodních pytlů se mi vešly potraviny až na šest neděl. Na začátku byly však těžké jako cent. Přestože jsem s sebou vezl skládací prut, na chytání a čištění ryb nebyl v mém plně vytíženém dni prostě čas. Jako jedinec jsem také nechtěl pokoušet riziko přilákání medvěda rybami pachy do svého tábora.

První den setkání s jezerem Huron, vybičovaným větrem do divokých vln, mně udelal velkou starost. Jak budu pokračovat? Uvědomil jsem si, že budu muset sáhnout po moudrosti voyageurů a jako oni vyplouvat před rozedněním. Tehdy totiž bývá jezerní hladina většinou klidná. Tak jsem také přísti ráno učinil. Nej dřív jsem se potmě převlékl do nylonové větrovky a kalhot proti komárům ještě ve stanu a v něm jsem taky sbalil spacák, karimatku a všechno oblečení. Potom jsem sbalil a zapakoval stan. Stále ještě potmě jsem naložil loď. Nic jsem ráno nevařil, kuchyň jsem měl sbalenou již od večere. Taky jsem hned nenatáhl potah na kanoi. Sežrali by mě komáři, kteří mivali kolem rozednění a při soumraku svoji „hodinu čarodějnic“. Plánoval jsem dát si studenou snídani až později, při sluníčku v lodi. Vyplul jsem za tmy, nasměrován jihozápadně tak, jak jsem si předeslého večera vyhlédl přímou čáru mezi kamennými útesy. Teď jsem v tom směru viděl skenující reflektor majáku, a proto jsem k němu navigoval. Předpokládal jsem, že se nachází na pobřežním výběžku, který jsem musel objet a který voyageurů pojmenovali Point Grondine. Jméno znamená Mys Burácení, či říčení podle zvuků, které na něm téměř vždycky vydávají přibíjové vlny. Když se trochu rozednílo, uvědomil jsem si, že maják,

ke kterému jsem směřoval, byl ve skutečnosti situovaný na velmi vzdáleném skalnatém ostrůvku Gull Island, a já jsem se již také nacházel ve značné vzdálenosti od Point Grondine na otevřené vodě. Musel jsem proto zkorrigovat svůj kurs směrem na severozápad za velmi jemného ranního deště. Vlny již začaly, ale já jsem si ověřil, že díky své kanoi

s podezřením pozoroval ztemňující se oblohu od západu. Nikdy bych si nepřál být přistižen elektrickou boufou s blesky na vodě, a proto jsem hned zamířil k nejbližšímu ostrovu se slibným tábořištěm na žulovém břehu. Právě začalo lít, když jsem dokončoval stan. Zajistil jsem pod přepravečkou kanoi na břehu všechno vybavení a vodotěsné lodní pytle.

Potom jsem zalezl do spacáku a očekával jsem, že se budou čerti ženit. Děšť ale asi po hodině přestal a z bouřky již nebylo nic.

Za hezkého večera s rudým západem slunce

jsem potom stál na západním výběžku ostrova a hleděl jsem na západ ke světlu velmi vzdáleného majáku. Musel označovat jezd do killarské úžiny. Druhý den ráno jsem k němu navigoval v kanoi opět ještě za tmy. Dorazil jsem k cíli přímou čarou přes kilometry a kilometry otevřené hladiny. Svůj ostrov s tábořištěm předešlé noci jsem již vůbec na východě neviděl. V Killarney jsem se přešel různými palmáky a zalil je ledovou pepsí, ale hlavně jsem si nakoupil podrobné námořní mapy pokrývající North Channel. Bezdrátová telefonní služba je na něm totiž velmi sporadická. Způsoboval jsem potom značný zmatek pro luxusní jachty a vysoké motorové čluny milionářských vodních turistů, když jsem mezi nimi jako indián pádloval úžinou na západ. Ten den se mi podařilo probít se odpoledním protivětrím ještě hodně daleko díky částečnému závětrí dlouhého poloostrova Badgley Point. Skončil jsem až na jeho západní špičce.

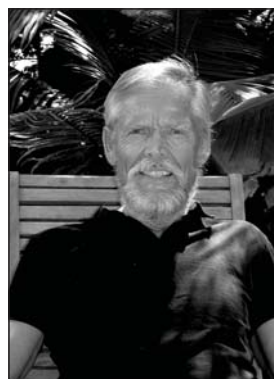
Odtud musili voyageurů překonat velkou rozlohu otevřené vody k ostrovu La Cloche (Zvon). Poděl něj se úžinou dostali k severnímu pobřeží jezera, které potom sledovali na západ. Někde v té úžině prý existuje bludný balvan úplně odlišný svou tmavou železitou barvou od svého okolí. Má mít tu vlastnost, že když se do něj udeří kamenem, vydává zvuk jako zvon. Dnes se po něm (La Cloche) jmenuje nejen ostrov, ale i blízké pohoří, provinční park a řada dalších geografických lokalit. Zmíněná úžina dnes není již průplavná. Přerušuje ji totiž násep silnice z pevniny na ostrovy. Lodní provoz tak všechn směřuje do další úžiny mezi ostrovy La Cloche a Manitoulin, na níž je usedlost zvaná Little Current. Malá loď tady skutečně pocítuje slabé vodní proudění. Opět je tu soustředění luxusních lodí. Při mém příjezdu v přístavu dokonce kotvila zábavní vyhlídková loď až z Malty.

DOKONČENÍ PŘÍSTĚ

PO STOPÁCH KANADSKÉ HISTORIE

Pro ND Jan Soukup (9)

mohu úspěšně ve své plavbě pokračovat. Pohyboval jsem se zajímavým prostředím, kde hladké žulové hřbety vyčnívaly stejně nasměrované v početných skupinách a ve stejné velikosti jako hřbety migrujícího hejna velryb. Na jednom z nich jsem přistál po té, co jsem ve velké mlhavé dále před sebou začal registrovat strobové záblesky světla na antenovém stožáru. Zkusil jsem iPhone a skutečně, měl jsem signál. Zapomněl jsem, že Milena v Edmontonu má čas posunutý o dvě hodiny nazpět a probudil jsem ji

telefonem v šest hodin do sobotního rána. Vůbec se však nezlobila. Slyšet po pěti dnech nejistoty, že jsem živ a zdrav, to bylo pro ni nezměrnou útěchou.

Teprve tady jsem na loď naplnul potah. Odhadoval jsem podle tvaru pobřeží, že anténový stožár musí stát poblíž místa zvaného Killarney. Nachází se tam úžina mezi poloostrovem a ostrovem, kterou musí proplouvat veškerý lodní provoz na jezeře Huron, který sleduje tzv. North Channel (bójemi značenou plavební cestu sledující severní pobřeží). Měl jsem k němu však ještě víc než den plavby. Později odpoledne jsem opět mluvil s Milenou. Volala mi, že je vyhlášeno povětrnostní varování o silných bouřkách a o možnosti tornáda pro celou ontarijskou oblast Sudbury a Georgiánské zálivu. Již jsem sám

Markéta Pilátová, hispanistka a překladatelka, učila dva roky češtinu potomky krajanů, kteří emigrovali z Československa do Brazílie. To jí umožnilo nahlédnout zblízka do života tamější krajanů a místní společnosti a vytvořit zajímavé postavy a příběhy. Autorka vytvořila z mozaiky krátkých kapitol o několika postavách žijících v Brazílii a v Čechách během několika desetiletí dvacátého a jedenadvacátého století pozoruhodný obraz dvou světů, které se prolínají, přitahují i odpuzují.

Děj knihy se neodvíjí chronologicky, ale přeskakuje z doby, kdy válka přivedla babičku s dědou na zaoceánský parník do Brazílie kvůli jejich židovskému původu, přes osmačtyřicátý rok, kdy některé rodiny připluly z pounorového Československa do Sao Paola, do současné postkomunistické Prahy, mezitím se zastaví v protektorátních Čechách a v koncentráku, i v socialistickém Československu. V Brazílii se děj odehrává nejen ve městě, ale i na farmě, kde majitelé pěstují dobytek a zaměstnávají místní obyvatele; v ději se také pohybuje špión i záhadná vykladačka karet a věštkyně. Z těchto zdánlivě nesouvisejících míst a postav se postupně splétá komplexní příběh, který vyniká věrohodně a čtenář chce vědět, jak se to všechno vyvine a rozuzlí. Nejde ovšem jen o příběhy – ty různorodé postavy zápasí s životními rozhodnutími – třeba jako Marta, která po návratu z Prahy do Sao Paola říká: „Neměla jsem se sem vracet. Nebo měla? Jak jsem ale mohla přinutit mámu, díky které pobírám každý měsíc rentu, aby se odstěhovala do Evropy? Do Česka, do Prahy, do poměrů, kterým nerozumím? Tak jsem zase tady. ... Moje dilema vlastně není moje dilema. Prostě jsem ho zdědila. Vrátit nevrátit, to jsem slyšela milionkrát, milionkrát stejné pochyby, stejné výčitky, stejné nářky po rod-

Markéta Pilátová: ŽLUTÉ OČI VEDOU DOMŮ

Recenze Jarmily Horné pro ND

ně hroude, a zároveň ten těžko definovatelný odpor k ní. Moje rodná hrouda je Sao Paolo a jejich zase byla Praha, nebo Zlín, nebo Brno, nebo Plzeň nebo jak se ta všechna mytická místa jmenují“.

Jaromír zase vypráví o tom, že se stýkal s brazilskými baťováký i mimo pracovní povinnosti, bylo mu s nimi nezvykle volně, i když neměli mnoho společných zájmů. „Snad to bylo tím, že jsem neměl s kým mluvit česky a po tak dlouhé době strávené v cizině mi to začalo chybět. Problém částečně řešilo dopisování s Maruškou, ale i z jejich dopisů jsem najednou začal cítit, že mi současná podoba vlastního jazyka zlehka uniká. Byla to jen některá slova, jejichž význam jsem nechápal, připadala mi jako titěrní hádci, co prokluzují mezi prsty, nebo nepatrná změna ve stavbě vět, co jsem ji už ve vlastních dopisech nedokázal napodobit“.

Odkud pochází žluté oči v titulu knihy? Jaromír vydržel pochod smrti z koncentráku díky cikánci Johaně, která měla žluté hnědé oči. Když stáli polonazi na vymrzlém apelpacu, Jaromír si představoval, že se v jejich teplé výhni může ohřát, že jsou to dvě svítilny vedoucí nakonec domů. Mnoho let později, když se léčila v sanatoriu, Maruška se učila skládat japonské papírové origami a pláčky orizuri. V noci se jí zdálo, že orizurové táhnou bezkrevnou krajinou a pomalu usedají na natažené ruce snědé dívky s nepřirozeně velkýma žlutýma očima. Dívka jim šeptala „ničeho se nebojte, drahouškové, mé oči vedou domů, leťte podle nich, držte se světla, za každou cenu“, a Maruška díky orizurům pochopila, že i ona se dostane z vlastní pasti - nemoci.

Nevím, jaký ohlas měla kniha Markéty Pilátové v České republice, ale nepochybují, že mezi čtenáři Nového domova bude populární. Jak její různorodý děj, tak i úvahy, které děj prolínají, to vše nutí k zamyšlení i ke srovnání s našimi vlastními emigrantskými zkušenostmi.

Knihu si můžete koupit v internetovém knihkupectví www.czech-books.com nebo telefonem 1-877-287-1015. Stojí CAD\$ 24,00 + poštovné.

JSOU VE HŘE PENÍZE, nebo RESPEKT K SENIORŮM? OBOJÍ...

Přeji hezký den,

právě jsem si pročítala po delší době Nový Domov. Jeden jsem si přivezla, když jsem byla naposledy za dětmi a uvítala jsem, že si mohu zase oživit atmosféru, která na mě dýchla z novin na internetu. Překvapil mě jasnější pohled na dění v republice. Přiznávám bez mučení, že noviny už nečtu, omezují se na krátké zprávy na internetu a snažím se nemyslet na to, co s naší zemí dělají ti, kteří se etablovali do jejího vedení.

Vzpomínám si živě, jak jsem se cítila, když jsem se poprvé vracela po půlroce z Kanady. Tam mi bylo dobře. Hned na letišti v Praze jsem si uvědomila, že se mám přestat usmívat. V Kanadě jsem se to naučila a líbilo se mi to, ale nebyť toho, že na mě čekal manžel s mladší dcerou a kyticí, snad bych si hned na místě koupila letenku a prvním letadlem se vrátila do Toronta. Teď už bych to ani nemohla udělat, protože vízum pro opakovaný vstup už nemám a na zrušení vízové povinnosti toužebně čekám. Žijeme na začátku brněnské přehrady, máme krásný dům, přátele, spokojenou rodinu, mělo by nám být dobře, ale...

Právě mi přišel dopis, který se určitě objeví v tisku. Možná by se měl objevit i u vás. Je napsán velmi kultivovaně i přes náladu, která v zemi vládne.

Mimochodem víte, že statisticky každý desátý Čech žije pod hranicí chudoby? Hrozně, že? Jsem založením nezdolný optimista a bojuji se špatnou náladou lidí kolem, jak jen to jde. Lidé léčím, jsem mistr Reiki a během svých pobytů v Kanadě jsem se stala i členkou Psychic society v Torontu. Snažím se šířit úsměv na všech frontách, ale v této zemi je to nesnadné. Ani nevíte, jaké máte štěstí, že jste tam, kde jste. Chybí mi kafe od Tima, duha nad Niagarou i chipmunkové na zahradě za domem. Vzpomínám si, jak jsme pomáhali paní Radmile Locherové dostat do Česka finanční pomoc pro lidi postižené povodněmi. Byla velmi nadšená a trochu nostalgii jsem cítila, ale varovala jsem ji tehdy, aby nečekala vděk. Tehdy mi nerozuměla, nechápala, že mentalita lidí je jiná, než si ji pamatovala z dětství a krátkých pobytů. Už ani nevím, jestli je s těmi obdarovanými v kontaktu. Snad ani nechci vědět, jakou udělala zkušenost.

Uvažujeme, kam to vlastně naši mociptáci chtějí přivést a jestli má smysl na to čekat. Říkám si, jak zlé to vlastně bylo, když to donutilo Čechy k emigraci. Je to teď horší, lepší, stejné... Jak to vidíte Vy?

Marie Doušková,
Veverská Bítýška, ČR

Vážená paní Doušková,

mocrát Vám děkujeme za dopis, jsme potěšeni, že se s námi můžete také o nepříjemné poznatky z pobytu v rodné zemi.

Z obsahu se mohu domnívat, že jste byla v Kanadě na návštěvě a že v Česku žijete trvale. Z textu je zřejmé nejen rozčarování, ale snad až odevzdanost skutečnosti. Patřím k těm, co nedávno vlast navštívili, ale snad proto, že jsem žila v zabezpečené rodině, mohly se mně některé věci jevit poněkud optimističtěji.

Co mně ale nešlo - také snad proto, že se pohybují na hranici tohoto věku - je ustanovení starších až starých lidí nad svou budoucností.

Zcela mnou otřásl tvrzení lidí střední věkové generace, kteří na argument, že dnešní senioři přece pracovali a nastíhali nejen na důchody - reagovali až agresivní výčitkou - no jo, ale mnozí odešli do důchodu v 55 a 57 letech věku, ale žijí do 90 (!!) - už chybělo jenom dodat, co že si to vlastně dovolují.

Z toho vyvábá jediné - důchodci tam jsou na obtíž, jako by to byli oni, co se v domovině "zasloužili" o dnešní svrab a neštovice, ne ti, co byli plánovaním hospodaření ve státě pověřeni a také dobře placeni. Starý člověk tam, rovná se nepotřebný člověk. Člověk, ujdající z talíře - komukoliv.

Ty tam jsou časy, kdy jsme jako mladí, a i v pozdějším věku, vyskočili, abychom starší ženě podrželi tašku, udělali místo v tramvaji, upřednostnili ji ve frontě (tehdy nejčastěji v masné nebo mlékárně) nebo při vstupu do dveří (kamkoliv, třeba i na WC). Starý člověk, který vždycky tvořil svými zkušenostmi ono moudré jádro národa, jako by byl vygumován z jakéhokoliv pojmu společnosti.

A přitom jejich zkušenosti jsou pro mladou generaci tak potřebné a užitečné. Už třeba proto, aby si uvědomovali, co že čeká za několik málo desítek let také.

A tak, když už jim nemůže společ-

nost nabídnout naplnění peněženek (konečně, kde je to jiné?), tak by se alespoň měla postarat o zachování respektu vůči nim a o naplnění "človečenskou" účastí jejich duše. Anebo už platí ono: kdo cti nemá, druhému ji nedá?

S díky za Vaši důvěru, vše dobré
Věra Kohoutová

Rádi otiskneme zkušenosti našich čtenářů na toto téma, které se ožívá i v dalším článku, tentokrát z denního života ČR.

Velkou vlnu vzrušení v celé společnosti vyvolalo vystoupení poslankyně TOP 09 Gabriely Peckové na zasedání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které si podávala všechna média v Česku s různými (hlavně útočnými) komentáři.

Sama diskutérka na ně později reagovala takto: „Opozici opakovaně že se pohybují na hranici tohoto věku - je ustanovení starších až starých lidí nad svou budoucností. Zcela mnou otřásl tvrzení lidí střední věkové generace, kteří na argument, že dnešní senioři přece pracovali a nastíhali nejen na důchody - reagovali až agresivní výčitkou - no jo, ale mnozí odešli do důchodu v 55 a 57 letech věku, ale žijí do 90 (!!) - už chybělo jenom dodat, co že si to vlastně dovolují.“

MUDr. Gabriela Pecková

Co vlastně lékařka onoho 4. května na 38. schůzi PS PČR řekla?

Vážená paní předsedkyně, dámy a pánové, mechanismus úpravy valorizace důchodů pro období od ledna 2013 do roku 2015 nám detailně vysvětlil pan ministr a nemá smysl ho opakovat. Navržené opatření je jen jedním z celé řady, ke kterým vláda rozpočtové odpovědnosti musela sáhnout. Jednoduše řečeno, musíme se natahovat jenom tak, jak nám stačí triko. Když se totiž budeme natahovat víc, ukáže se holé všechno od pasu dolů. Můžeme spekulovat, proč je nám najednou triko malé - jestli jsme tak zloustili, anebo jest-

li jsme tak zběsile topili pod kotlem, až se srazilo. Ať se nám to líbí, nebo ne, úsporná opatření počítá v tomto případě ve svých peněženkách senioři, ale oni se tomu přizpůsobí. Já to vím, protože s nimi pracuji celý život. (Ironický smích a potlesk zleva u poslanců ČSSD a KSČM.) Mnozí se narodili za války a svůj život prožili v režimu, který jim žádné extra zbohatnutí nedovolil. (Projev nesouhlasu v levé části sálu.)

Ale oni nejsou nejvíce ohroženi úspornými opatřeními této vlády, oni jsou nejvíce ohroženi postojem této vlády v uvozovkách moderní společnosti, jsou ohroženi společenským vyloučením. Nikdy jsem ještě v ordinaci neslyšela: já už nechci žít, já už na to nemám! Ale velmi často slyším ve své ordinaci: já už nechci žít, protože už nemám pro co, protože už nemám pro koho, protože překážím, protože mě nikdo nepotřebuje. Přes evidentní demografický posun směrem k seniořům není naše společnost schopna a především ochotna na tento vývoj reagovat.

Když si pustíte televizi, uvidíte reklamu na Pampersky proti inkontinenci, na lepidlo na zubní náhrady nebo v lepším případě na preparáty na kloubní chrupavku. Což je krásný signál našim dětem, na co jsme zredukovali život seniora.

Senioři nemívají zpravidla již tak nákladné materiální potřeby, ale o to intenzivnější a imperativnější jsou jejich potřeby duchovní. Touží po uznání zkušeností a utvrzení, že jsou respektovanými členy této společnosti. Jakkoli bude v budoucnu nutné časové přenesení odpovědnosti jak a za kolik prožijeme svoje stáří na každého jednotlivce stejně tak jako odpovědnost za zdraví fyzické a psychické, proměnu dozajista bude muset prodělat i společnost. Bude se muset naučit vést se seniory dialogem jako s partnerem, který něco nabízí a něco zcela oprávněně žádá. Tato vláda bohužel v tuto chvíli za daných podmínek neumí dostatečně naplnit peněženky seniorů. Ale co bychom

měli umět všichni - naplnit jejich duši. Protože zdravý rozpočet bude málo, jestli nebude zdravá i společnost. Děkuji za pozornost. (Potlesk z pravé části sálu.)

Poslanci o vládním návrhu na nižší valorizaci důchodů debatovali už od jedné hodiny odpolední. U řečnického pultu se střídali zejména zástupci opozice, kteří nešetřili kritikou předlohy.

Poslanci po několikahodinové debatě vládní předlohu podpořili. Opozice neuspěla s návrhem na zamítnutí, k němuž se přidaly i dříve koalici Věci veřejné. Novela, podle níž se budou peníze po tři roky valorizovat o třetínu růstu cen a třetinu růstu reálných mezd, míří do sociálního výboru.

Dosud se důchody zvyšovaly v případě inflace o její celou míru. Jde o součást vládních úsporných opatření ke snížení schodků rozpočtu. Pokud bude novela schválena, průměrný důchod by se v příštím roce zvýšil zhruba o 156 korun místo původně očekávaných 428 korun. Celkem by měl penzista dostat v příštích třech letech v průměru o 383 korun navíc. Nyní činí průměrný důchod asi 10.550 korun. Za tři roky by měl stát uspořít celkem 47,7 miliardy.

Předseda ČSSD Bohuslav Sobotka využil silných slov opozice na adresu dr. Peckové, aby ohájil svůj návrh na zrušení možnosti odpočtu DPH pro podnikatele při koupi automobilu, což by přineslo více peněz státnímu rozpočtu. „Co kdybychom se v duchu výzvy paní Gabriely Peckové pokusili vyzvat tyto podnikatele, aby spíše naplnili svoji duši a tuto daňovou úlevu jsme zrušili a ušetřené finanční prostředky dali na důchody?“

-vk -

Více: http://www.lidovky.cz/poslankyne-gabriela-peckova-tvrdi-ze-duchodce-trapi-vice-spolecenske-vylouceninez-nedostatek-penez-lug-/in_domov.asp?c=A120504, <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Peckova-TOP-09-Seniori-se-uspornym-opatrenim-prizpusobi-231517>, 4.5.2012 Foto lidové noviny.cz

NOVÝ DOMOV (NEW HOMELAND) – CZECH AND SLOVAK BI-WEEKLY

Vydává Masaryk Memorial Institute, Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON M1G 1H1. Řídí tiskový výbor MMI.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek zkrátit, redakčně upravit a rozhodnout o jeho event. zařazení bez zdůvodnění. Z předplatného nevyplývá předplatiteli žádný nárok na umístění jeho článku do novin. Anonymy neotiskujeme. Názory prezentované v uveřejněných příspěvcích nemusí vyjadřovat stanovisko redakce ani MMI. Nevyžádané rukopisy a fotografie redakce nevrací. Redakce neposkytuje žádné informace o autorech.

Archiv na webu www.masaryktown.ca Webová prezentace Alena Kottová

Redakční rada: Lanny Rosický (ČR), Brigita Hamzašová, Barbara Sherrifová (konzultantka jazyka anglického), Jiří Grosman a Miloš Krajný (Toronto), Josef Skála a Jiří Adler (Vancouver), Alena Martinů (Montreal), Eva Fírová (Sudbury), Radka Mayerová (Edmonton), Richard Šilicha (slovenská komunita Toronto).

Masarykův ústav (MMI) je charitativní organizace, reg. č. 119582781RR0001. Jejím posláním je udržovat české a slovenské kulturní tradice a obohacovat tak život kanadské veřejnosti.

Kancelář Iva Ječmen tel. 416.439 4354 (ÚT, ST, ČT), fax 416. 439 6473, office@masaryktown.ca

Roční předplatné: Kanada \$ 46 CAD, USA \$ 68 USD, ostatní \$ 96 USD. Šeky zasílejte laskavě na adresu redakce (viz nahoře, shodná s adresou MMI). Ceny inzerátů sdělíme na požádání.

Tyto noviny byly vybrány Národní knihovnou ČR jako kvalitní zdroj, který by měl být uchovávaný do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví. Stránky jsou archivovány několikaleté a jejich záznam je součástí České národní bibliografie a katalogu NK ČR.

Šéfredaktorka a grafická úprava Věra Kohoutová tel. 416.439 9557 vera.toronto@gmail.com

ČESKÝ A SLOVENSKÝ DEN KANADY!

HURÁÁÁ TÁTO, MÁMO KLUCI, HOLKY!

LEGRACE HRY TOMBOLA
TRADIČNÍ NÁRODNÍ JÍDLO
TANEČNÍ SOUBORY
KNIHY DVD POHÁDKY
SPŮROVNÍ SOUTĚŽE
TÁBOROVÝ OHĚŇ
ZPĚV PŘI KYTAŘE

SOBOTA 23. ČERVNA, 450 SCARBOROUGH GOLF CLUB RD. TORONTO INFO 416.439 4354

Apartment for rent from July 2011

One bedroom small luxury apartment in private country home, washer and dryer, jacuzzi, bath, patio, gazebo, storage, parking space and more, no pets, no smoking.

Suitable for one person, references required. All inclusive, \$885 monthly. Call 905.880 1777

UNIGLOBE
Enterprise Travel

1221 Yonge Street (at Summerhill Ave.) Toronto, M4T 1W4

Tel: 416 504 3800 Toll Free: 1 800 825 7577

Fax: 416 968 5947

Formerly Nitra Travel

e-mail: travel@heartofeuropetrips.com

Hours

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

Saturday: 9:00 AM - 2:00 PM

For all your travel needs contact:

**OUR
TEAM**

Blanka Diana Renata Dagmar Dana

blanka@premieregroup.com

dianab@premieregroup.com

renata@premieregroup.com

dagmar@premieregroup.com

dananohavica@yahoo.ca

MEMBER OF:

ADLI Group
Our Goal is Your Success

OFFERING DIRECT SHIPPING TO PRAHA
LARGE OR SMALL
WE CAN SHIP IT ALL

ADLI GROUP offers a variety of LOCAL and WORLDWIDE freight services.
TRUCK AIR OCEAN AND RAIL

VISIT US ONLINE AT: WWW.ADLIGROUP.COM
OR CONTACT US: 1-877-363-7281
TAMARA(EXT 228) DEBBIE(EXT 224)

Dear customers,

The Prague Deli will be going under new management on May 1st, 2012. We would like to thank you for your valued support over the past 44 years that we have been in business. We have truly enjoyed serving you „and appreciate having the opportunity to know so many families, and watch them all grow.“

The Prague has undergone many changes during its lifetime. We hope that you will see the new management as just another phase of evolution, and will continue to support the new owners as you have supporter us. We are sad to leave the business behind, and will genuinely miss the chance to see you so often, but we sincerely hope that we will continue to stay in touch. Once again, thank you for your patronage and support.

With Gratitude The Kral Family.

